

1

Kruipende schaduwen

Het Rad des Tijds draait rond en rond. Eeuwen komen en gaan en laten herinneringen achter die legenden worden. Dan vervagen de legenden tot mythen, tot ook die reeds lang zijn vergeten bij de wederkomst van de Eeuw die deze verhalen schiepte. In een Eeuw – door sommigen de Derde Eeuw genoemd, een Eeuw die nog zal komen, een Eeuw die reeds voorbij is – stak een wind op in de grote steppe die de Vlake van Caralain genoemd wordt. De wind was niet het begin. Het Rad kent geen begin en de wenteling van het Rad kent geen einde. Maar het was *een* begin.

Onder een vroege ochtendzon joeg de noordwestenwind over eindeloze spannen grasland en wijdverspreide bosjes, over de snelstromende Luan, over de brokkelige spitsen van de Drakenberg, de legendarische berg die hoog boven de stille deining van de golvende vlakten oprees, zo hoog dat wolken hem reeds halverwege de rokende top omkransten. De Drakenberg, waar de Draak was gestorven – en met hem volgens sommigen de Eeuw der Legendes – en waar hij volgens de voorspellingen zou worden wedergeboren. Of wedergeboren was. Noord en west, over de dorpen Jualdhe, Darein en Alindaer, waar bruggen zich als stenen kantwerk uitstrekten naar de Glanzende Muren, de hoge, witte muren van wat volgens velen de grootste stad ter wereld was. Tar Valon. Een stad die elke avond nog net werd aangeraakt door de trage avondschaaduw van de Drakenberg.

Binnen deze muren leken de door Ogier opgetrokken, tweeduizend jaar oude gebouwen meer gegroeid dan gebouwd, meer het werk van wind en water dan het fabelachtige handwerk van Ogierse steenvoegers. Sommige bouwwerken leken op opvliegende vogels of grote schelpen uit verre zeeën. Hoog oprijzende torens, gevlamd, gegroefd of met spiralen, waren op honderden voet hoogte verbonden door bruggen, vaak zonder borstweringen. Alleen mensen die allang in Tar Valon woon-

den, wisten zich te beheersen en stonden niet stomverbaasd te gapen zoals het plattelandsvolk dat nog nooit van hof en haard was weggeveest.

De grootste van die torens, de Witte Toren, beheerste de stad, als gepolijst ivoor glinsterend in de zon. ‘Het Rad des Tijds draait om Tar Valon,’ zeiden de mensen in de stad, en: ‘Tar Valon draait om de Toren.’ De eerste blik die de reizigers op Tar Valon wierpen voor hun paarden in het zicht van de bruggen kwamen of voordat hun rivierschippers het eiland zagen, gold de Toren die de zon als een baken weerkaatste. Geen wonder dat het grote plein rond het ommuurde gebied van de Toren onder het enorme aanzicht van het bouwwerk veel kleiner leek dan het in werkelijkheid was, en dat de mensen op het plein wel vliegen leken. Maar zelfs als de Witte Toren de kleinste op het eiland geweest was, zou hij nog steeds Tar Valon hebben beheerst, omdat hier het hart van de Aes Sedai-macht was gelegen.

De enorme mensenmassa’s vulden op geen stukken na het plein. Aan de rand verdrongen de mensen zich in een krioelende massa, die haar dagelijkse gang ging, maar vlak bij het gebied van de Toren waren er steeds minder mensen, tot aan een kring van lege plavuizen van tenminste vijftig pas breed om de hoge witte muren heen. Natuurlijk werden de Aes Sedai in Tar Valon buitengewoon geëerbiedigd, en de Amyrlin Zetel heerste over de stad zoals ze over de Aes Sedai heerste, maar slechts weinigen wilden van nabij de macht van de Aes Sedai ervaren. Trots de grote schouw in je eigen vertrek bekijken, was geen reden om het vuur in te lopen.

Slechts enkelen kwamen dichterbij en liepen de brede trap op naar de Toren zelf, naar de deuren met het prachtige houtsnijwerk, die breed genoeg waren om minstens tien mensen naast elkaar binnen te laten. Die deuren stonden uitnodigend open. Er waren altijd wel mensen die hulp nodig hadden of op iets antwoord wilden hebben, dat volgens hen alleen de Aes Sedai konden geven, en ze kwamen van heinde en verre, uit Arafel en Geldan, uit Saldea en Illian. Velen zouden daarbinnen hulp of goede raad krijgen, hoewel vaak niet de vermoede raad of verwachte hulp.

Min hield de brede kap van haar mantel opgeslagen, zodat haar gezicht in schaduw was gehuld. Ondanks de warme dag was het kleedingstuk zo licht dat een vrouw die ogenschijnlijk verlegen was, niet de aandacht trok. En er waren vrij veel mensen die verlegen naar de Toren stapten. Ze trok inderdaad weinig aandacht. Haar donkere haar

was langer dan bij haar vorige bezoek aan de Toren, hoewel het nog steeds niet tot haar schouders reikte. Haar jurk was van eenvoudige blauwe stof, met smalle stroken witte Jaerecuz-kant om haar hals en polsen. Het zou een rijke boerendochter in haar mooiste jurk niet misstaan en evenmin de andere vrouwen die de brede trappen naderden. Min hoopte tenminste dat ze er hetzelfde uitzag. Ze moest zichzelf ervan weerhouden naar de anderen te gluren om te zien of die er anders bij liepen of zich anders gedroegen. *Ik kan het best*, zei ze tegen zichzelf.

Ze had haar lange reis zeker niet gemaakt om het nu op te geven. De jurk was een goede vermomming. De vrouwen in de Toren herinnerden zich een jonge vrouw met kortgeknipte haren, altijd in jongenskleren en nooit in een jurk. Het moest een goede vermomming zijn. Ze kon eigenlijk niet anders. Niet echt.

Haar maag speelde op toen ze dichterbij de Toren kwam en ze klemde het bundeltje dat ze tegen haar borst gedrukt hield, steviger vast. Daarin zaten haar gewone kleren, haar goede laarzen en al haar bezittingen. Haar paard had ze bij een herberg in de buurt achtergelaten. Met een beetje geluk zou ze over een paar uur weer op de rug van de ruïn zitten, op weg naar de Ostreinbrug en de weg naar het zuiden. Het vooruitzicht om al zo snel weer op de rug van een paard te klimmen trok haar niet bepaald aan, niet nadat ze weken onafgebroken in het zadel had gezeten, maar ze wilde hier zo snel mogelijk weg. Ze had de Witte Toren nooit gastvrij gevonden, en nu leek hij net zo afstotelijk als de kerker van de Duistere bij Shayol Gul. Ze huiverde en wensde dat ze niet aan de Duistere gedacht had. *Ik vraag me af of Moiraine denkt dat ik alleen maar ben gegaan omdat ze het me vroeg. Het Licht helpe me! Ik gedraag me als een stom kind, dat iets stoms doet vanwege een stomme man!*

Ze besteeg de treden niet zonder moeite – elk ervan was zo breed dat ze twee passen moest doen voor de volgende trede – maar waar anderen zich aan de ijle hoogte van de Toren vergaapten, liep zij gewoon door. Ze wilde er zo snel mogelijk vanaf zijn.

Binnen omsloten doorgangsbogen bijna geheel een grote, ronde voorzaal, maar de bezoekers zaten dicht bij elkaar in het midden van de zaal, onder de halfronde koepel. Door de eeuwen heen hadden ontelbare zenuwachtige voeten de witstenen vloer gesleten en glad geschuifeld. Niemand dacht aan iets anders dan aan deze plek en de reden van hun bezoek. Een boers echtpaar in ruwe wollen kledij dat elkaars

eeltige handen omklemd hield, stond vlak naast een koopvrouw in zijde en fluweel, met een dienaars vlak achter haar, die een klein met zilver bewerkt kistje vasthield; ongetwijfeld het geschenk van haar meesters voor de Toren. Overal elders zou de koopvrouw hooghartig hebben neergekeken op boerenfolk dat zich verstoutte zo dichtbij te komen, en zij zouden hun voorhoofd hebben aangeraakt en zich verontschuldigd hebben teruggetrokken. Nu echter niet. Hier echter niet.

Onder de bezoekers bevonden zich weinig mannen en dat verbaasde Min helemaal niet. De meeste mannen werden zenuwachtig als het om Aes Sedai ging. Iedereen wist dat mannelijke Aes Sedai – toen die nog bestonden – verantwoordelijk waren geweest voor het Breken van de Wereld. Drieduizend jaar had die herinnering niet doen verbleken, al had de tijd vele bijzonderheden herschreven. Nog steeds werden kinderen bang gemaakt met verhalen over mannen die de Ene Kracht konden geleiden, mannen die tot krankzinnigheid waren gedoemd door de smet van de Duistere op saidin, het mannelijke deel van de Ware Bron. Het ergste was het verhaal van Lews Therin Telamon, de Draak, Lews Therin de Verwantslachter, die de aanzet had gegeven tot het Breken. De verhalen joegen volwassenen trouwens evenveel angst aan. De voorspellingen gewaagden van de wedergeboorte van de Draak in een tijd waarin de nood voor de mensheid het grootst zou zijn, om de Duistere te bevechten in Tarmon Gai'don, de Laatste Slag. Maar dat veranderde het oordeel van de meeste mensen niet over mannelijke geleiders. Vandaag de dag zou iedere Aes Sedai op een geleider jagen; van de zeven Ajahs deed de Rode Ajah weinig anders.

Dit alles had natuurlijk niets te maken met het hulp zoeken bij de Aes Sedai, maar mannen voelden zich totaal niet op hun gemak als ze op de een of andere manier met de Aes Sedai en de Kracht te maken kregen, met uitzondering van de zwaardhanden. Maar iedere zwaardhand was gebonden aan een Aes Sedai, en zwaardhanden konden toch niet echt tot de gewone lieden gerekend worden. Men zei immers: 'Een man zal bij een splinter eerder zijn hand afhakken dan een Aes Sedai om hulp vragen.' Vrouwen doelden daarmee op de koppige dwaasheid van mannen, maar Min had mannen horen beweren dat het verlies van een hand de beste beslissing was.

Ze vroeg zich af wat deze mensen zouden doen als ze wisten wat zij wist. Misschien gillend op de loop gaan. En als men wist waarom ze hier was, zou ze onverwijd door de Torenwacht in een kerker worden

gegooid en het misschien niet eens overleven. Ze had vrienden in de Toren, maar niemand met macht of invloed. Als de reden van haar komst bekend werd, zou zij haar vrienden eerder aan de galg of voor de beul brengen dan dat die haar konden helpen. Vooropgesteld natuurlijk dat ze dan nog in leven was; de kans was veel groter dat men haar, lang voor haar berechting, voor altijd de mond zou snoeren. Ze sprak zichzelf bestraffend toe dat ze op moest houden zo te denken. *Ik kom binnen en ik ga weer naar buiten. Het Licht verblindde Rhand Altor voor deze ellende!*

Er waren drie of vier Aanvaarders, vrouwen van Mins leeftijd, misschien iets ouder, die in de zaal rondgingen en zachtjes met de bezoekers spraken. Hun witte jurken waren slechts versierd met de zeven kleurbanden bij de zoom, één kleur voor elke Ajah. Van tijd tot tijd verscheen er een Novice, nog jonger, geheel in het wit, om iemand verder mee de Toren in te nemen. De bezoekers volgden die Novices dan met een vreemde mengeling van gretige opwinding en schuifelende tegenzin.

Een Aanvaarde bleef voor haar staan en Min klemde haar pak steviger tegen zich aan. ‘Moge het Licht op u schijnen,’ zei de vrouw plichtmatig. Ze had krullend haar. ‘Ik heet Faolain. Hoe kan de Toren u van dienst zijn?’

Faolains donkere, ronde gezicht verried het geduld van iemand met een vervelende klus die veel liever iets anders wil doen. Van wat Min over de Aanvaarders wist, was dat waarschijnlijk leren. Leren voor Aes Sedai. Maar het belangrijkste was dat er geen enkele blik van herkenning in Faolains ogen te bespeuren viel. Zij hadden elkaar heel kort ontmoet toen Min eerder in de Toren was.

Toch deed Min zich bedeesd voor en boog ze haar hoofd. Dat was niet vreemd; boerenmensen kenden het grote verschil tussen een Aanvaarde en een volwaardige Aes Sedai niet eens. Ze verborg haar gelaats-trekken diep in haar kap en keek Faolain niet aan.

‘Ik heb een vraag die ik de Amyrlin Zetel moet voorleggen,’ begon ze, en zweeg abrupt toen drie Aes Sedai de voorzaal in keken, één zuster alleen en twee anderen samen vanuit een andere doorgang.

De Aanvaarders en Novices bogen als hun werk hen dicht bij een van de Aes Sedai voerde, maar werkten gewoon door, hooguit wat vlugger. Dat was alles. Maar dat gold niet voor de mensen van buiten met hun verzoek. Die leken allemaal de adem in te houden. Buiten de Witte Toren, buiten Tar Valon, hadden ze simpelweg kunnen aannemen

dat de drie Aes Sedai vrouwen waren wier leeftijd moeilijk viel vast te stellen. Drie vrouwen in de bloei van hun jeugd, maar ouder dan hun gladde wangen deden vermoeden. In de Toren was echter elke twijfel onmogelijk. Een vrouw die lang met de Ene Kracht gewerkt had, werd minder door de tijd getekend dan andere vrouwen. In de Toren hoefde niemand de Grote Serpent-ring te zien om een Aes Sedai te herkennen.

Door de groep mensen rimpelde een golf van revérences en de paar mannen maakten een houderige buiging. Twee of drie mensen vielen zelfs op hun knieën. De rijke koopvrouw zag er bang uit; het boeren-echtpaar naast haar staaarde naar tot leven gewekte legenden. Hoe je met een Aes Sedai moest omgaan, was voor de meesten iets van horen zeggen; het was niet waarschijnlijk dat iemand in de zaal ooit eerder een Aes Sedai had gezien, behalve degenen uit Tar Valon zelf, en ook die zouden waarschijnlijk nooit zo dicht bij een zuster zijn geweest.

Maar het waren niet de Aes Sedai zelf die Min met stomheid sloegen. Soms – niet altijd – zag zij dingen als ze naar anderen keek. Beelden en aura's die gewoonlijk kort oplichtten en snel verdwenen. Soms wist ze wat die betekenden. Dat kwam heel weinig voor – minder vaak dan het zien – maar als ze het wist, had ze het altijd bij het rechte eind.

Aes Sedai en hun zwaardhanden bezaten, anders dan de meeste mensen, voortdurend beelden. Soms hadden ze er zoveel die flikkerend voor haar ogen dansten dat Min er duizelig van werd. Maar veel of weinig: het maakte geen verschil voor het verklaren; ze begreep het bij een Aes Sedai al net zo zelden als bij anderen. Ditmaal begreep ze echter meer dan ze wilde, waardoor ze moest rillen.

Een slanke vrouw met tot haar middel vallend zwart haar was de enige die ze herkende. Haar naam was Ananda, van de Gele Ajah. En ze vertoonde een ziekelijk bruine, verschrompelde aura die door rottende scheuren openspleet, steeds dieper en breder wegtrend. De kleine Aes Sedai met het sluike haar naast Ananda was een Groene zuster, aan haar stola met groene franje te zien. Toen ze zich omdraaide, werd de geborduurde Witte Vlam van Tar Valon even zichtbaar. En op haar schouder leek tussen de geborduurde wijnranken en appelbloesems van haar stola een menselijke schedel genesteld. Een kleine vrouwenschedel, kaalgepikt en in de zon verbleekt. De derde, een vriendelijke, gezette vrouw die nu halverwege de zaal was, droeg geen stola. De meeste Aes Sedai droegen die slechts bij plechtige gelegenheden. Haar opgeheven kin en ferme schouders getuigden van kracht en trots.

Haar koele, blauwe ogen leken door een rafelig bloedgordijn dat in vuurrode flarden over haar gezicht stroomde, een blik op de bezoekers te werpen.

In de dans van beelden rond het drietal vervaagden bloed en schedel en aura, ze kwamen weer op en vervaagden opnieuw. De bezoekers starden vol ontzag; zij zagen slechts drie vrouwen die de Ware Bron konden aanraken en de Ene Kracht konden geleiden. Niemand anders dan Min zag het andere. Alleen Min wist dat deze vrouwen zouden sterven. Alledrie, op dezelfde dag.

‘De Amyrlin kan niet iedereen spreken,’ zei Faolain met nauw verholpen ongeduld. ‘Haar eerste openbare ontvangst is pas over tien dagen. Zeg me wat u wenst en ik zoek de zuster die u het beste kan helpen.’ Mins ogen schoten naar de bundel in haar armen. Ze bleef ernaar kijken, ook om geen tweede keer die beelden en aura’s te zien. *Alledrie! Licht!* Hoe groot was de kans dat drie Aes Sedai op dezelfde dag gingen sterven? Maar ze wist het. Ze wist het.

‘Ik heb het recht om de Amyrlin Zetel te spreken. Persoonlijk.’ Het was een recht dat zelden werd geëist – wie zou het wagen? – maar het bestond. ‘Iedere vrouw heeft dat recht en ik vraag erom.’

‘Denkt u dat de Amyrlin persoonlijk iedere bezoeker van de Witte Toren kan spreken? Een andere Aes Sedai zal u zeker kunnen helpen.’ Faolain legde een zware nadruk op de titels, alsof ze Min wilde overdonderen. ‘Zeg me waar uw verzoek over gaat. En uw naam, zodat de Novice weet wie ze op moet halen.’

‘Mijn naam is... Elmindreda.’ Min kromp onwillekeurig in elkaar. Ze had haar naam altijd gehaat, maar de Amyrlin was een van de weinigen die hem ooit hadden gehoord. Als die het zich maar kon herinneren. ‘Ik heb het recht om de Amyrlin te spreken. En mijn verzoek is alleen voor haar bestemd. Ik heb het recht.’

De Aanvaarde trok een wenkbrauw op. ‘Elmindreda?’ Haar mond vertrok zich tot een vermaakte glimlach. ‘En u maakt aanspraak op uw recht. Goed. Ik zal de Hoedster van de Kronieken doen berichten dat u de Amyrlin Zetel persoonlijk wilt spreken, Elmindreda.’

Min had de vrouw een klap willen geven voor de manier waarop ze ‘Elmindreda’ benadrukte, maar ze dwong zichzelf ‘Dank u’ te mompelen.

‘Bedank me nog maar niet. Het zal ongetwijfeld heel lang duren voor de Hoedster u kan aanhoren, wat zeker zal inhouden dat uw vraag pas bij de volgende ontvangst van de Moeder gesteld kan worden. Oefen

geduld, Elmindreda.’ Ze gaf Min een zuinig glimlachje, bijna meesmuilend, en wendde zich af.

Knarsetandend plaatste Min haar bundel tussen twee doorgangen tegen de muur en probeerde zo goed mogelijk in de achtergrond van de lichtgekleurde stenen op te gaan. *Vertrouw niemand en probeer niet op te vallen tot je bij de Amyrlin bent*, had Moiraine haar gezegd. Moiraine was een Aes Sedai die ze vertrouwde. Meestal. Hoe dan ook, het was een goede raad. Ze hoefde alleen de Amyrlin maar te spreken, en dan was het voorbij. Dan kon ze haar eigen kleren weer aantrekken, haar vrienden opzoeken en vertrekken. Dan hoefde ze zich niet meer te verbergen.

Ze zag opgelucht dat de Aes Sedai waren weggegaan. Drie Aes Sedai die op een en dezelfde dag zouden sterven. Het was onmogelijk; dat was het enige woord dat ze ervoor kon gebruiken. Maar het zou gebeuren. Wát ze ook zou zeggen en wát ze ook zou doen, ze zou er niets aan kunnen veranderen – als ze wist wat een beeld betekende, gebeurde het ook – maar ze moest het de Amyrlin vertellen. Het zou weleens even belangrijk kunnen zijn als het nieuws van Moiraine, hoewel ze dat amper kon geloven.

Een nieuwe Aanvaarde kwam iemand vervangen, en voor het gezicht met de blozende appelwangen zag Min tralies zweven. Toen keek Sheriam, de Meesteresse der Novices, de zaal in. Eén blik volstond om Min strak naar de stenen vloer te doen staren; Sheriam kende haar maar al te goed. Het gezicht van de roodharige Aes Sedai leek verwond en gekneusd. Het was slechts een visioen, maar Min moest op haar lippen bijten om een kreet te onderdrukken. Sheriam met haar rustige gezag en zekerheid was even onverwoestbaar als de Toren. Er bestond toch zeker niets wat Sheriam kwaad kon doen? Maar er zou haar iets overkomen.

Een onbekende Aes Sedai met de stola van de Bruine Ajah begeleidde een forse vrouw in een fijn geweven rood gewaad naar de deuren. De vrouw liep even lichtvoetig als een meisje en haar gezicht straalde, ze lachte bijna van plezier. De Bruine zuster glimlachte eveneens, maar haar aura verdween als een dovende kaarsvlam.

Dood. Verwondingen, gevangenschap en dood. Voor Min had het op papier geschreven kunnen zijn.

Ze keek naar haar voeten. Ze wilde niets meer zien. *Laat ze mijn naam nog weten*, dacht ze. Tijdens de lange tocht na de Mistbergen had ze nooit wanhoop gevoeld, zelfs niet bij die twee keren dat iemand haar

paard trachtte te stelen, maar nu voelde ze het. *Laat haar zich die bloednaam herinneren.*

‘Vrouw Elmindreda?’

Min schrok op. De zwartharige Novice voor haar was nauwelijks oud genoeg om van huis weg te zijn. Ze was misschien vijftien, zestien jaar, hoewel ze zich inspande om er zo waardig mogelijk uit te zien.

‘Ja? Ik ben... Zo heet ik.’

‘Ik ben Sahra. Wilt u meekomen?’ In Sahra’s hoge stemmetje klonk verbazing door. ‘De Amyrlin Zetel zal u in haar werkkamer ontvangen.’

Min zuchtte opgelucht en liep graag mee.

Haar diepe mantelkap verborg nog steeds haar gezicht, maar ze kon iedereen zien, en hoe meer ze zag, hoe sneller ze bij de Amyrlin wilde zijn. Er waren weinig mensen in de brede, rond lopende gangen met hun kleurrijke vloertegels, wandtapijten en gouden lamphouders – de Toren was gebouwd voor veel meer bewoners dan er nu waren – maar ze kreeg bij bijna iedereen een visioen van geweld en gevaar.

Er haastten zich zwaardhanden voorbij, die nauwelijks naar de twee vrouwen keken. Ze bewogen zich als jagende wolven en hun zwaarden leken weinig toe te voegen aan hun dodelijke uitstraling, maar ze zag visioenen van bloedige gezichten en gapende wonden. Zwaarden en speren dansten dreigend boven hun hoofden. Hun aura’s flikkerden wild op de vlijmscherpe rand van de dood. Ze zag dode mannen rondlopen en wist dat die op dezelfde dag zouden sterven als de Aes Sedai in de voorzaal, of hooguit een dag later. Zelfs sommige bedrijvig heen en weer snellende mannen en vrouwen met de Vlam van Tar Valon op hun borst, toonden tekenen van geweld. Rond het hoofd van een Aes Sedai die ze verderop in een zijgang zag, zweefden kettingen. En een andere die hun pad kruiste, leek een zilveren halsband te dragen. Bij die aanblik snakte Min naar adem; ze wilde het uitschreeuwen.

‘Het kan allemaal heel overweldigend zijn als men dit nooit eerder heeft gezien,’ zei Sahra. Ze probeerde het te zeggen alsof de Toren voor haar even gewoon was als haar dorp, maar slaagde daar niet echt in. ‘Maar hier bent u veilig. De Amyrlin Zetel zal alles rechtzetten.’ Haar stem sloeg over toen ze de Amyrlin noemde.

‘Licht, laat haar dat doen,’ mompelde Min. De Novice schonk haar een geruststellende glimlach.

Tegen de tijd dat ze de gang bij de werkkamer van de Amyrlin hadden bereikt, voelde Min haar maag opspelen en trapte ze Sahra bijna

op de hielen. Het was dat ze zich als een vreemde wilde gedragen, anders was ze er allang naartoe gehold.

Een van de deuren naar de vertrekken van de Amyrlin ging open en een jongeman met roodgouden haar kwam opgewonden naar buiten, bijna Min en haar begeleidster omverlopend. Hij was lang en liep kaarsrecht in zijn blauwe jas met goudborduursel op de kraag en mouwen. Gawein van Huis Trakand, de oudste zoon van koningin Morgase van Andor, was van top tot teen een trotse jonge heer. Een woedende jonge heer. Min had geen tijd meer om haar hoofd af te wenden; hij staaarde haar recht in het gezicht.

Zijn ogen werden groot van verrassing en vernauwden zich toen tot splinters blauw ijs. ‘Dus jij bent terug. Weet jij waar mijn zuster en Egwene zijn?’

‘Zijn ze niet hier?’ Een golf van paniek sloeg door Min heen en ze vergat alles. Voor ze het beseftte, had ze hem bij de mouwen gegrepen. Ze staaarde hem doordringend aan en dwong hem een stap terug te doen. ‘Gawein, ze zijn al maanden geleden naar de Toren vertrokken! Elayne, Egwene en Nynaeve ook. Met Verin Sedai en... Gawein, ik... ik...’ ‘Rustig,’ zei hij zacht, haar handen losmakend. ‘Licht! Het was niet mijn bedoeling je zo aan het schrikken te maken. Ze zijn veilig aangekomen. En ze wilden geen woord zeggen over waar ze geweest waren, of waarom. Niet tegen mij. En ik hoef zeker niet te hopen dat ik iets van jou hoor?’ Ze dacht dat ze haar gezicht in de plooi hield, maar hij keek haar even aan en zei toen: ‘Dat dacht ik wel. Deze plaats heeft meer geheimen dan... Ze zijn opnieuw verdwenen. Net als Nynaeve.’ Nynaeve werd er haast achteloos aan toegevoegd. Ze mocht dan een vriendin van Min zijn, voor hem was ze van geen enkel belang. Zijn stem werd weer harder en elke tel meer gespannen. ‘En opnieuw zonder een woord te zeggen! Niets! Men zegt dat ze als straf voor het weglopen ergens op een boerderij zitten, maar ik kan ze nergens vinden. De Amyrlin wil me geen duidelijk antwoord geven.’

Min kromp in elkaar; een tel lang hadden bloedsporen van zijn gezicht een grimmig masker gemaakt. De klap kwam tweemaal zo hard aan. Haar vriendinnen waren weg – juist vanwege hen had ze minder moeite gehad om naar de Toren te gaan – en Gawein zou gewond raken op de dag dat de Aes Sedai zouden sterven.

Ondanks alles wat ze al had gezien en ondanks haar grote angst was ze tot dit ogenblik niet echt persoonlijk geraakt. Een ramp voor de Toren zou tot ver buiten Tar Valon gevolgen hebben, maar zij was niet

van de Toren en zou dat ook nooit zijn. Gawein k ende ze echter, h em vond ze aardig, en hij zou gewond raken, erger dan het bloed haar zei, meer dan wonden aan zijn lichaam. Ze bedacht opeens dat als de Toren door een ramp werd overvallen, niet alleen haar onbekende Aes Sedai zouden worden getroffen, vrouwen die haar niet veel deden, maar ook haar vriendinnen. Zij w aren van de Toren.

Ergens was ze blij dat Egwene en de anderen er niet waren, blij dat ze bij hen geen mogelijke aanwijzingen van dood kon zien. Tegelijkertijd wilde ze haar vriendinnen ook w el zien, voor de zekerheid, om te zien of er niets was, of ze zouden leven. Waar waren ze, in Lichtsnaam? Waarom waren ze weggegaan? Voor zover ze hen kende, achtte ze het best mogelijk dat haar drie vriendinnen gewoon wilden dat Gawein niets wist om hem onwetend te houden.

Plotseling besepte ze waar ze was, en waarom, en dat zij en Gawein niet alleen waren. Sagra leek vergeten te zijn dat ze Min naar de Amyrlin moest brengen; ze leek alles te vergeten, behalve de jonge heer, en ze keek hem aan met kalfsogen die hem niet eens opvielen. Nou ja, het had geen zin meer om te doen alsof ze een vreemdelinge in de Toren was. Ze stond voor de deur van de Amyrlin en niets kon haar nog tegenhouden.

‘Gawein, ik weet niet waar ze zijn, maar als ze hun straf op een boerderij ondergaan, zitten ze waarschijnlijk onder het zweet en staan ze tot hun heupen in de modder, en ben jij zo ongeveer de laatste die ze onder ogen willen komen.’ Feitelijk voelde ze zich net zo ongerust over hun afwezigheid als Gawein. Er was te veel gebeurd, er gebeurden nog steeds te veel dingen die met hen en haar te maken hadden. Maar het was niet onmogelijk dat ze voor straf weggestuurd waren. ‘Je helpt ze niet door de Amyrlin boos te maken.’

‘Ik weet niet eens of ze op een boerderij zitten. Zelfs niet of ze in leven zijn. Waarom al dat heimelijke, ontwijkende gedoe als ze slechts staan te wieden? Als mijn zuster iets overkomt... Of Egwene...’ Hij keek boos naar zijn laarspunten. ‘Ik word verondersteld een oogje op Elayne te houden. Hoe kan ik haar beschermen als ik niet weet waar ze is?’

Min zuchtte. ‘Denk je dat ze dat nodig heeft? Of Egwene?’ Maar als de Amyrlin hen ergens heen had gestuurd, was het misschien wel nodig. Als de Amyrlin dacht haar doel te bereiken door een vrouw een berenhol in te sturen met een twijgje in haar hand, zou ze dat doen. En ze zou erop rekenen dat de vrouw volgens haar opdracht met de

huid of met de beer aan de lijn zou terugkomen. Maar als ze Gawein dat vertelde, zou dat zijn zorgen maar vergroten en hem helemaal laaiend maken. ‘Gawein, ze hebben zich aan de Toren gebonden. Ze zullen je niet dankbaar zijn als je je ermee gaat bemoeien.’

‘Ik weet dat Elayne geen kind meer is,’ zei hij geduldig, ‘ook al loopt ze het ene moment weg als een kleuter en speelt ze het volgende moment dat ze een Aes Sedai is. Maar ze ís mijn zuster, én de erfdochter van Andor. Na moeder wordt zij koningin. Andor heeft haar nodig, gezond en wel, om de troon te bestijgen, en geen nieuwe Opvolgingsoorlog.’

Spélen dat ze een Aes Sedai is? Kennelijk had hij er geen benul van hoe groot de gave van zijn zuster was. Zolang Andor bestond, waren de erfdochters voor hun scholing naar de Toren gestuurd, maar Elayne was de eerste met voldoende aanleg om tot Aes Sedai te worden verheven, en ze zou een heel machtige Aes Sedai worden. Waarschijnlijk wist hij ook niet dat Egwene minstens zo sterk was.

‘Dus je wilt haar beschermen, of ze nou wil of niet?’ Ze zei het zo vlak dat hij had moeten merken dat hij een fout maakte, maar hij miste de waarschuwing helemaal en knikte bevestigend.

‘Dat is mijn plicht geweest vanaf de dag van haar geboorte. Mijn bloed geven voor het hare; mijn leven geven voor haar. Die eed heb ik afgelegd toen ik nog maar amper over de rand van haar wieg kon kijken. Gareth Brin moest me uitleggen wat het betekende. Ik ga die eed nu niet breken. Andor heeft haar harder nodig dan mij.’

Hij sprak met kalme zekerheid, een aanvaarding van iets wat natuurlijk en juist was, die haar deed huiveren. Ze had hem altijd gezien als jongensachtig, lachend en plagerig, maar nu leek hij een vreemde. Ze dacht dat de Schepper erg moe moest zijn geweest toen het tijd werd om de man te scheppen. Soms vond ze hen amper menselijk. ‘En Egwene? Welke eed heb je om haar gezworen?’

Zijn gezicht veranderde niet, maar hij schuifelde behoedzaam met zijn voeten. ‘Natuurlijk ben ik bezorgd om Egwene. En om Nynaeve. Wat er met Elaynes vriendinnen gebeurt, kan Elayne zelf overkomen. Ik ga ervan uit dat ze nog steeds bij elkaar zijn; toen ze h er waren, zag ik er zelden een zonder de andere twee.’

‘Mijn moeder zei altijd dat ik een armzalige leugenaar moest trouwen, en jij komt in aanmerking. Hoewel ik denk dat iemand anders v or jou gaat.’

‘Sommige dingen zijn zoals ze zijn,’ zei hij rustig, ‘en andere dingen

kunnen niet gebeuren. Galad is neerslachtig omdat Egwene weg is.' Galad was zijn halfbroer, die naar de Toren was meegegaan om geoefend te worden door de zwaardhanden. Dat was een ander Andoraans gebruik. Galadedrid Damodred was een man die ervoor zorgde altijd het juiste te doen, op het ziekelijke af, volgens Min, maar Gawein vond hem volmaakt. En hij zou nooit zijn gevoelens uitspreken voor een vrouw aan wie Galad zijn hart had verpand.

Ze wilde hem door elkaar schudden om er wat verstand in te rammen, maar daar was nu geen tijd voor. Niet terwijl de Amyrlin wachtte, niet met wat ze de wachtende Amyrlin te vertellen had. Zeker niet terwijl Sagra er met of zonder kalfsogen bij stond. 'Gawein, ik ben door de Amyrlin ontboden. Waar kan ik je vinden wanneer ze met me klaar is?'

'Ik ben op het oefenveld. Alleen als ik bij Hammar op het zwaard oefen, kan ik mijn zorgen van me afzetten.' Hammar was de zwaardmeester en de zwaardhand die hem de kunst bijbracht. 'Daar ben ik meestal tot de zon ondergaat.'

'Goed. Ik kom zo gauw mogelijk. En kijk uit met wat je zegt. Als je de Amyrlin kwaad maakt, kunnen Elayne en Egwene eronder lijden.' 'Dat kan ik niet beloven,' zei hij manhaftig. 'Er is iets mis in de wereld. Burgeroorlog in Cairhien. Hetzelfde, erger nog, in Tarabon en Arad Doman. Valse Draken. Overal is narigheid of bestaan geruchten over narigheid. Ik zeg niet dat de Toren erachter zit, maar zelfs hier zijn de dingen niet wat ze horen te zijn. Of wat ze lijken. De verdwijning van Elayne en Egwene is niet het enige. Maar dat is wel het enige dat mij aangaat. Ik zal erachter komen waar ze zijn. En als er iets met hen gebeurd is... Als ze dood zijn...'

Hij keek grimmig en even vertoonde zijn gezicht weer dat bloedige masker. Er was nu meer te zien in haar visioen: een zwaard zweefde boven zijn hoofd met een wapperende banier erachter. Een zwaard zoals veel zwaardhanden droegen, met een lang gevest en een reiger op de licht gebogen kling, het teken van een zwaardmeester. Min kon niet zeggen of het zwaard aan Gawein behoorde of dat het hem bedreigde. De banier droeg Gaweins wapen van het aanvallende Witte Everzwijn, maar op een groen veld, niet het rode veld van Andor. Het bloed vervaagde, evenals het zwaard en de banier.

'Wees voorzichtig, Gawein.' Ze bedoelde het dubbelzinnig. Voorzichtig met zijn woorden en voorzichtig op een manier die ze niet kon uitleggen, zelfs niet aan zichzelf. 'Je moet heel voorzichtig zijn.'

Zijn ogen zochten haar gezicht af alsof hij iets van de verborgen betekenis had opgevangen. ‘Ik... zal het proberen,’ zei hij ten slotte. Hij trachtte te glimlachen. Bijna het lachje dat ze zich herinnerde, maar het kostte hem moeite. ‘Ik denk dat ik maar beter naar het oefenveld terug kan gaan als ik Galad bij wil houden. Het lukte me vanmorgen twee van mijn vijf partijen tegen Hammar te winnen, maar de laatste keer dat hij kwam opdagen, won Galad er drie.’ Opeens leek hij haar voor het eerst echt te zien, en ditmaal was zijn grijns echt. ‘Je zou dit soort kleren vaker moeten dragen. Het staat je goed. Denk eraan, ik ben er tot zonsoudergang.’

Terwijl hij wegschreed met iets wat de gevaarlijke sierlijkheid van een zwaardhand benaderde, besefte Min ineens dat ze haar gewaad op de heupen gladstreek, en ze hield er meteen mee op. *Het Licht verblindde alle mannen!*

Sahra zuchtte alsof ze haar adem had ingehouden. ‘Wat is hij knap, hè?’ zei ze dromerig. ‘Niet zo knap als heer Galad, natuurlijk. En u kent hem persoonlijk.’ Het was slechts gedeeltelijk een vraag.

Min zuchtte ook. Het meisje zou er in het Novicekwartier met haar vriendinnen over praten. Natuurlijk was de zoon van een koningin een geliefd onderwerp, zeker als hij knap was en de uitstraling had van een held in een speelmansverhaal. En een onbekende vrouw maakte het roddelen nog spannender. Nou ja, er was niets aan te doen. Veel schande kon het trouwens niet meer doen.

‘De Amyrlin Zetel zal zich wel afvragen waarom we er nog niet zijn,’ merkte ze op.

Sahra kwam met een schok tot zichzelf. Met wijd opengesperde ogen slikte ze hoorbaar iets weg. Ze greep een mouw van Mins jurk, schoot op een deur af en trok Min haastig achter zich aan. Zodra ze binnen waren, maakte de Novice een snelle revérence en barstte paniekerig los: ‘Ik heb haar gehaald, Leane Sedai. Vrouw Elmindreda? Die de Amyrlin Zetel wil spreken?’

De lange vrouw met de gebronsde huid in de wachtkamer droeg de handbrede stola van de Hoedster van de Kronieken, een blauwe, die aangaf dat ze vroeger van de Blauwe Ajah was. Met de vuisten in haar zij wachtte ze tot het meisje klaar was en wees haar vervolgens de deur met een kortaf: ‘Het heeft lang genoeg geduurd, kind. Terug aan je werk.’ Sahra maakte een tweede revérence en vloog even snel naar buiten als ze binnen was gekomen.

Min bleef met neergeslagen ogen wachten. Haar gezicht ging nog steeds

schuil onder de kap. De blunder bij Sahra was al erg genoeg – hoewel de Novice haar naam gelukkig niet wist – maar afgezien van de Amyrlin kende Leane haar beter dan wie ook in de Toren. Min meende dat het nu niets meer uitmaakte, maar na het voorval in de gang was ze vastbesloten zich aan Moiraines aanwijzingen te houden tot ze met de Amyrlin alleen was.

Deze keer werkte haar voorzorg helemaal niet. Leane deed twee stappen, sloeg de kap terug en gromde alsof ze in haar maag was gestompt. Min hief het hoofd op en staarde uitdagend terug, terwijl ze net deed of ze niet langs de Hoedster had willen binnenglippen. Leanes gezicht werd omkranst door sluik, donker haar dat maar iets langer was dan het hare. Op het gezicht van de Aes Sedai wisselden verrassing en het misnoegen over die verrassing elkaar af.

‘Zo, dus jij bent Elmindreda, hè?’ zei Leane bruusk. Ze was altijd bruusk. ‘Ik moet zeggen dat die naam beter bij je jurk past dan bij je gebruikelijke... kledij.’

‘Gewoon Min, Leane Sedai, alstublieft.’ Min slaagde erin haar gezicht in de plooi te houden, maar het was moeilijk om niet nijdig te kijken. De stem van de Hoedster had te vrolijk geklonken. Als haar moeder haar zo nodig naar een vrouw uit een verhaal had willen vernoemen, waarom dan uitgerekend naar iemand die voornamelijk naar mannen scheen te lonken en hun daarnaast aanzette tot het dichten van liederen over haar ogen of haar glimlach?

‘Goed dan. Min. Ik zal niet vragen waar je geweest bent of waarom je in een jurk bent teruggekeerd, kennelijk om de Amyrlin iets te vragen. Nu niet, tenminste.’ Maar haar gezicht voorspelde dat ze dat later zeker zou doen en dan antwoord zou krijgen. ‘Ik neem aan dat de Moeder weet wie Elmindreda is? Natuurlijk. Ik had het kunnen weten toen ze zei dat ze jou meteen wilde spreken. Alleen. Het Licht mag weten waarom ze zo’n geduld met je heeft.’ Ze zweeg opeens, bezorgd fronsend. ‘Wat is er aan de hand, meisje? Ben je ziek?’

Min trok een nietszeggend gezicht. ‘Nee. Nee, ik ben in orde.’ Even was de Hoedster verborgen achter een doorzichtig masker van haar eigen gezicht, krijsend. ‘Mag ik nu naar binnen, Leane Sedai?’

Leane nam haar nog een moment op en knikte toen naar de andere kamer. ‘Naar binnen met jou.’ Mins gehoorzaamheid zou zelfs de meest veeleisende werkzuster tevreden hebben gesteld.

In de loop van de eeuwen hadden vele grote en machtige vrouwen de werkkamer van de Amyrlin Zetel bezet, en hun herinneringen vulden

de kamer, vanaf de grote haard uit Kandoraans goudmarmer, momenteel niet in gebruik, tot aan de muren, die waren betimmerd met panelen van een blank, vreemd gestreept hout dat steenhard was en toch uitgesneden in wonderlijke beesten en vogels met een schitterende vederdos. Die panelen waren meer dan duizend jaar geleden aangevoerd uit de geheimzinnige landen achter de Aielwoestenij, en de haard was twee keer zo oud. De gepolijste roodstenen plavuizen van de vloer waren uit de Mistbergen gekomen. De hoge boogramen leidden naar een balkon. De regenboogkleurige stenen raamkozijnen schitterden als parels; ze waren geborgen uit de Zee der Stormen, uit een verzonken stad van vóór het Breken van de Wereld. Niemand had ooit iets dergelijks gezien.

De huidige bewoonster, Suan Sanche, was een vissersdochter uit Tyr, en de meubels die ze had gekozen, waren eenvoudig maar goed gemaakt en prachtig gewreven. Ze zat in een stevige stoel achter een grote tafel, die zo gewoon was dat die in een boerderij niet zou misstaan. De enige andere stoel in de kamer was al even eenvoudig. Gewoonlijk stond hij aan de kant, maar nu was hij voor de tafel geplaatst op een eenvoudig Tyreens vloerkleedje in blauw, bruin en goud. Een handvol boeken lag open op diverse hoge lessenaars. Dat was alles. Boven de haard hing een tekening: kleine bootjes tussen het riet in de Drakenvingers, aan het vissen zoals ze ook op haar vaders boot had gedaan. Op het eerste gezicht maakte Suan Sanche een even eenvoudige indruk als haar meubelstukken, ondanks haar gladde Aes Sedai-trekken. Ze was stevig, en meer statig dan knap. De enige opsmuk aan haar kleding was de brede stola van de Amyrlin Zetel, met de zeven kleurbanden, een voor elke Ajah. Zoals bij elke Aes Sedai was haar leeftijd moeilijk te bepalen; er was zelfs geen spootje grijs in haar donkere haar te zien. Maar haar scherpe, blauwe ogen verdroegen geen onzin en haar stevige kaaklijn verried de wilskracht van de jongste vrouw die ooit tot Amyrlin Zetel was gekozen. Ruim tien jaar was Suan Sanches woord wet geweest voor heersers en machtigen, en als zij wenkte, kwamen ze, zelfs degenen die de Witte Toren haatten en Aes Sedai vreesden.

Terwijl de Amyrlin om de tafel heen liep, legde Min haar bundel op de grond en begon aan een onbeholpen revérence, in zichzelf mopperend waarvoor dat nodig was. Niet dat ze zich vrijmoedig wilde gedragen – dat waagde niemand bij een vrouw als Suan Sanche – maar haar gebruikelijke buiging zou in een jurk belachelijk hebben geleken.

Ze had slechts een vaag idee van een goede revérence.

Ze was halverwege, haar rokken uitgespreid op de vloer, toen ze verstijfde als een soort hurkende pad. Voor haar stond Suan Sanche, even koninklijk als een koningin, maar heel even lag ze ook naakt op de vloer. Afgezien van haar naaktheid was er nog iets vreemds aan het visioen, maar het verdween voor Min kon zeggen wat dat was. Het was het sterkste beeld dat ze ooit had gekregen, en ze had geen idee wat het betekende.

‘Je ziet weer dingen, niet?’ zei de Amyrlin. ‘Nou, ik kan die aanleg van je goed gebruiken. Ik had het de afgelopen maanden kunnen gebruiken. Maar daar zullen we het nu niet over hebben. Het Rad weeft zoals het Rad wil.’ Ze glimlachte zuinig. ‘Maar als je er nog eens van door gaat, maak ik handschoenen van je huid. Sta op, meisje. Leane legt me in een maand meer plichtplegingen op dan een verstandige vrouw in een jaar aan kan. Daar heb ik geen tijd voor. Tegenwoordig niet. Nou, wat zag je zojuist?’

Min kwam langzaam overeind. Het was een opluchting weer bij iemand te zijn die van haar gave wist, ook al was het de Amyrlin Zetel zelf. Voor haar hoefde ze niet te verbergen wat ze zag. Integendeel. ‘U was... U had geen kleren aan. Ik... ik weet niet wat het betekent, Moeder.’

Suan lachte kort en blaffend; een vreugdeloze lach. ‘Zonder twijfel omdat ik een minnaar neem. Daarvoor heb ik echter ook geen tijd. Als je de boot leeg hoost, heb je geen tijd om naar de mannen te knipogen.’

‘Misschien,’ zei Min langzaam. Dat had het kunnen betekenen, maar ze betwijfelde het. ‘Ik weet het gewoon niet. Maar, Moeder, sinds ik in de Toren ben, zie ik allerlei dingen. Er staat iets ergs te gebeuren, iets verschrikkelijks.’

Ze begon met de Aes Sedai in de voorzaal. Ze vertelde alles wat ze had gezien, en wat het betekende als ze daar zeker van was. Ze verzweg echter het meeste van wat Gawein had gezegd. Het had geen zin hem te vertellen de Amyrlin niet boos te maken, en dat dan zelf te doen. Al het overige vertelde ze, de sobere feiten. Iets van haar vrees kwam weer op toen ze het allemaal oprakelde en opnieuw voor zich zag; voor ze klaar was, beefde haar stem.

Het gezicht van de Amyrlin veranderde helemaal niet. ‘Dus je hebt de jonge Gawein gesproken,’ zei ze toen Min klaar was. ‘Nou, ik denk dat ik hem ervan kan overtuigen dat hij zijn mond moet houden. En

als ik me Sahra goed herinner... Het zal het meisje heel goed doen om een tijdje op het land te werken. Ze kan geen roddels verspreiden als ze het onkruid schoffelt.'

'Ik begrijp het niet,' zei Min. 'Waarom moet Gawein zijn mond houden? Waarover? Ik heb hem niets verteld. En Sahra...? Moeder, misschien heb ik me niet goed uitgedrukt. Er zullen Aes Sedai en zwaardhanden sterven. Dat kan alleen maar strijd betekenen. En tenzij u een heleboel Aes Sedai en zwaardhanden – en ook dienaren, die zag ik ook dood en gewond – wegstuurt, zal die strijd hier plaatsvinden! In Tar Valon!'

'Heb je dat gezien?' wilde de Amyrlin weten. 'Strijd? Weet je dit door jouw... gave, of raad je eraan?'

'Wat kan het anders zijn? Minstens vier Aes Sedai zijn zo goed als dood. Moeder, ik heb hierbinnen slechts negen zusters gezien, en vier ervan zullen sterven! En de zwaardhanden... Wat kan het anders zijn?'

'Meer dan me lief is,' zei Suan grimmig. 'Wanneer? Hoe lang nog voor dit... *iets*... gebeurt?'

Min schudde haar hoofd. 'Dat weet ik niet. Het meeste zal in één dag gebeuren, misschien twee. Maar dat kan morgen zijn, of over een jaar. Of tien jaar.'

'Het Licht geve dat het er tien zijn. Als het morgen gebeurt, kan ik er weinig aan doen.'

Min vertrok haar gezicht. Naast Suan Sanche wisten er nog maar twee andere Aes Sedai van haar gave: Moiraine en Verin Matwin, die haar gave had willen onderzoeken. Beiden wisten evenmin als zijzelf hoe het werkte, behalve dat het niets met de Kracht te maken had. Misschien kon Moiraine alleen daardoor het feit aanvaarden dat als Min wist wat het beeld betekende, het ook echt gebeurde.

'Misschien zijn het de Witmantels, Moeder. Ze waren overal in Alindaer toen ik over de brug kwam.' Ze dacht niet dat de Kinderen van het Licht er iets mee te maken hadden, maar ze aarzelde te zeggen wat ze geloofde en niet zeker wist. Toch was dat al erg genoeg.

De Amyrlin schudde echter al het hoofd voor ze was uitgesproken. 'Ik twijfel er niet aan dat ze indien mogelijk iets willen proberen – ze zouden het prachtig vinden om de Toren een slag toe te brengen – maar Emon Valda zal zonder bevel van zijn kapiteinheer-gebieder niet openlijk tot daden overgaan. En Pedron Nial zal pas toeslaan als hij denkt dat we verzwakt zijn; hij kent onze kracht te goed om dwaasheden te begaan. De Witmantels hebben al duizend jaar zo gehandeld. Zilver-

tanden tussen het riet, wachtend op een spoortje Aes Sedai-bloed in het water. Maar we hebben ze nog geen bloed laten proeven, en als het aan mij ligt, gaat dat ook niet gebeuren.'

'Maar als Valda op eigen houtje iets wil proberen...'

Suan onderbrak haar. 'Hij heeft krap vijfhonderd man bij Tar Valon, meisje. De rest heeft hij weken geleden weggestuurd om elders problemen te veroorzaken. De Glanzende Muren hebben de Aiel en Artur Haviksvleugel weerstaan. Valda zal Tar Valon nimmer kunnen innemen, tenzij de stad reeds van binnenuit is uitgehold.' Haar stem veranderde niet toen ze doorging. 'Je wilt me graag overtuigen dat de moeilijkheden van de Witmantels komen. Waarom?' Er lag geen spoortje zachtheid in haar ogen.

'Omdat ik het wil geloven,' mompelde Min. Ze bevochtigde haar lippen en vertelde toen wat ze niet had willen zeggen. 'Die zilveren halsband bij een Aes Sedai, Moeder, het leek wel... Het leek zo'n halsband die de... de Seanchanen gebruiken om... om geleidsters te beheersen.' Haar stem stierf weg toen Suan haar mond van afkeer vertrok.

'Smerige dingen,' gromde de Amyrlin. 'Het is maar goed dat de meeste mensen nog geen kwart van de geruchten over de Seanchanen geloven. De kans dat het Witmantels zijn, is echter veel groter. Als de Seanchanen opnieuw landen, waar dan ook, zal ik het binnen enkele dagen door postduiven horen, en de weg van de oceaan naar Tar Valon is lang. Als ze weer opdagen, word ik ruim op tijd gewaarschuwd. Nee, ik vrees dat wat je ziet, veel erger is dan de Seanchanen. Ik ben bang dat het de Zwarte Ajah is. Slechts een handvol zusters weet ervan, en ik zie zeker niet uit naar de dag dat het algemeen bekend wordt. Maar zij zijn de allergrootste bedreiging voor de Toren.'

Min besepte dat ze haar jurk zo strak vasthield dat haar handen pijn deden. Haar mond was zo droog als stof. De Witte Toren had altijd kil ontkend dat er een verborgen Ajah bestond die de Duistere was toegewijd. De beste manier om een Aes Sedai kwaad te maken was die Ajah te noemen. Dat de Amyrlin Zetel zelf het bestaan van de Zwarte Ajah zo terloops bevestigde, deed het bloed in Mins aderen bevriezen.

De Amyrlin ging gewoon door, alsof ze niets bijzonders gezegd had: 'Maar je bent hier niet helemaal naartoe gekomen om beelden te zien. Heb je een bericht van Moiraine? Ik weet dat overal tussen Arad Doman en Tarabon de grootste verwarring heerst, om het maar zuinig te zeggen.' Dat was inderdaad zuinig; volgelingen van de Herrezen Draak

bestreden zijn tegenstanders, wat beide landen in een burgeroorlog had gedompeld, terwijl de landen ook nog steeds om de heerschappij over de Vlake van Almoth streden. Aan Siuans stem te horen beschouwde ze het als een kleinigheid. ‘Maar ik heb in geen maanden meer van Rhand Altor gehoord. Hij is het middelpunt van alles. Waar is hij? Wat is Moiraine met hem van plan? Ga zitten, meisje. Ga zitten.’ Ze gebarde naar de stoel voor de tafel.

Min liep met knikkende knieën naar de stoel en viel er zowat in. *De Zwarte Ajah! O, Licht!* Aes Sedai werden geacht het Licht te verdedigen. Ook al vertrouwde ze de zusters niet echt, ze bestonden en verdedigden met hun grote macht het Licht en bestreden de Schaduw. Nu leek dat niet meer zo te zijn. Ze hoorde zichzelf nauwelijks zeggen: ‘Hij is op weg naar Tyr.’

‘Tyr! Dat betekent Callandor. Moiraine wil dat hij het Onberoerbare Zwaard in de Steen van Tyr aanpakt. Ik zweer dat ik haar in de zon te drogen hang! Ik zal haar doen wensen dat ze weer Novice was! Daar kan hij nog niet klaar voor zijn!’

‘Het was niet...’ Min zweeg en schraapte haar keel. ‘Het was Moiraines werk niet. Rhand is in het holst van de nacht vertrokken. Alleen. De anderen zijn hem achternagegaan, en Moiraine heeft me naar u gestuurd. Ze kunnen al in Tyr zijn. Voor zover ik weet, kan hij Callandor al in handen hebben.’

‘Drakenvuur!’ blafte Siuan. ‘Hij kan al dood zijn! Ik wou dat hij nog nooit van de *Voorspellingen van de Draak* gehoord had. Als ik ervoor kon zorgen dat hij er nooit meer een hoort, zou ik dat doen.’

‘Maar moet hij de Voorspellingen niet vervullen? Ik begrijp het niet.’ De Amyrlin leunde vermoeid tegen de tafel. ‘Alsof iemand er iets van begrijpt! De Voorspellingen maken hem niet tot de Herrezen Draak. Hij hoeft zich slechts uit te spreken; dat is het enige dat nodig is, en blijkbaar heeft hij dat gedaan als hij op Callandor uit is. De Voorspellingen zijn bedoeld om de wereld te verkondigen wie hij is, en om hem voor te bereiden op wat komen gaat, om de wereld voor te bereiden. Als Moiraine hem nog enigszins kan sturen, zal zij hem naar die Voorspellingen leiden waarvan we zeker zijn – zodra hij zover is dat hij ze aankan! – en voor de rest moeten we erop vertrouwen dat zijn daden voldoende zijn. Hopelijk. Wie weet, heeft hij al Voorspellingen vervuld die niemand van ons begrijpt. Het Licht geve dat het genoeg is.’

‘Dus u wilt hem sturen. Hij zei dat u zou proberen hem te gebruiken,

maar dit is de eerste keer dat ik het u hoor toegeven.’ Min voelde zich koud worden. Boos voegde ze eraan toe: ‘Tot dusverre hebben u en Moiraine het er niet best vanaf gebracht.’

De vermoedheid leek van Siuans schouders te glijden. Ze richtte zich op en keek neer op Min. ‘Je kunt maar beter hopen dat we dat wél kunnen. Denk je dat we hem zomaar los kunnen laten lopen? Koppig en halsstarrig, ongeïnteresseerd, onvoorbereid, misschien zelfs wel bezig om gek te worden? Denk je dat we het aan het Patroon kunnen overlaten, aan zijn ló, om hem in leven te houden, alsof het een verhaaltje is? Dit is geen verhaal en hij is geen onoverwinnelijke held, en als zijn draad uit het Patroon wordt gerukt, zal het Rad des Tijds zijn heengaan niet eens opmerken, en de Schepper zal geen wonderen verrichten om ons te redden. Als Moiraine zijn zeilen niet kan redden, is hij heel goed in staat zichzelf om zeep te helpen, en waar blijven we dan? Waar blijft de wereld? De kerker van de Duistere verzwakt. Hij zál de wereld aanraken; het is slechts een kwestie van tijd. Als Rhand Altor er niet is om hem in de Laatste Slag tegemoet te treden, als die koppige jonge dwaas erin slaagt té vroeg te sterven, is de wereld verloren. Opnieuw de Oorlog van Kracht, zonder Lews Therin en zijn Honderd Gezellen. En uiteindelijk vuur en schaduw, voor altijd.’ Ze zweeg opeens en keek Min strak aan. ‘Dus zo staat de wind erbij? Jij en Rhand. Dat had ik niet verwacht.’

Min schudde heftig het hoofd en voelde haar wangen kleuren. ‘Helemaal niet! Het was... Het is de Laatste Slag. En de Duistere. De gedachte alleen, dat de Duistere vrij is, volstaat om het merg van een zwaardhand te bevriezen. En de Zwarte Ajah...’

‘Probeer er niet omheen te draaien,’ zei de Amyrlin scherp. ‘Denk je dat dit voor mij de eerste keer is dat ik een vrouw zie die voor het leven van haar man vreest? Je kunt het net zo goed toegeven.’

Min verschoof in haar stoel. Siuans ogen boorden zich in de hare, wetend en ongeduldig. ‘Goed dan,’ mompelde ze ten slotte, ‘ik zal het u allemaal vertellen, maar ik betwijfel of dat een van ons helpt. De allereerste keer dat ik Rhand zag, zag ik drie vrouwengezichten, en een ervan was het mijne. Ik heb nooit eerder en nooit daarna iets over mijzelf gezien, maar ik wist wat het betekende. Ik zou verliefd op hem worden. Net als de andere twee.’

‘Drie. Die andere twee. Wie zijn het?’

Min glimlachte bitter. ‘De gezichten waren vaag; ik weet niet wie het zijn.’

‘En er was niets wat aangaf dat hij op zijn beurt jou zou liefhebben?’
‘Helemaal niets! Hij heeft nog nooit goed naar me gekeken. Ik geloof dat hij me ziet als... als zijn zúster. Dus denk maar niet dat je hem door mij aan de leiband kunt leggen. Zinloos!’

‘Maar je houdt van hem.’

‘Ik heb geen keus.’ Min probeerde haar stem minder dof te laten klinken. ‘Ik probeerde het als een grap te zien, maar ik kan er niet meer om lachen. Geloof me of niet, als ik weet wat het betekent, zal het gebeuren.’

De Amyrlin tikte met een vinger tegen haar lippen en keek Min nadenkend aan.

Die blik stond Min helemaal niet aan. Ze had zichzelf niet zo bloot willen geven, minder willen zeggen dan ze gedaan had. Ze had niet alles verteld, maar ze had onderhand moeten weten dat je een Aes Sedai geen handvat moest geven, zelfs niet als je geen idee had hoe ze dat konden gebruiken. Aes Sedai waren heel bekwaam in het vinden van manieren.

‘Moeder, ik heb Moiraines boodschap afgeleverd en ik heb alles verteld wat ik over de betekenis van mijn visioenen weet. Er is geen enkele reden om niet mijn eigen kleren aan te trekken en te vertrekken.’
‘Waarheen?’

‘Tyr.’ *Na met Gawein gepraat te hebben om er zeker van te zijn dat hij geen dwaze dingen doet.* Ze wilde dat ze de moed had om te vragen waar Egwene en de andere twee naartoe waren gegaan, maar als de Amyrlin het Elaynes broer niet wilde zeggen, was er weinig kans op dat ze het Min zou vertellen. En Suan Sanche had nog steeds die peinzende blik in haar ogen. ‘Of waar Rhand ook is. Ik ben geen dwaas, maar ik zal de eerste vrouw niet zijn die verblind is door een man.’

‘De eerste die verblind is door een Herrezen Draak. Naast Rhand Altor staan, zal gevaarlijk zijn zodra de wereld ontdekt wat hij is. En als hij inmiddels Callandor heeft geheven, zal de wereld er gauw genoeg achter komen. De helft zal proberen hem te doden, alsof zijn dood de Laatste Slag zou kunnen tegenhouden, alsof dat de uitbraak van de Duistere zou tegengaan. Velen die hem na staan, zullen sterven. Het zou beter voor je zijn als je hier bleef.’

De Amyrlin klonk meelevend, maar Min geloofde er niets van. Ze geloofde niet dat Suan Sanche medeleven kon opbrengen. ‘Ik waag het erop; misschien kan ik hem helpen. Met wat ik zie. En zelfs de Toren

is niet echt veilig zolang zich hier nog één Rode zuster bevindt. Als ze een geleider zien, vergeten ze elke Laatste Slag en elke voorspelling over de Draak.’

‘Dat zullen vele anderen ook doen,’ onderbrak Siuan haar kalm. ‘Het is moeilijk om je oude manier van denken los te laten. Dat geldt evenzeer voor Aes Sedai als voor andere mensen.’

Min keek haar verwonderd aan. Ze leek zowaar Mins kant van de zaak te zien. ‘Het is geen geheim dat ik een vriendin van Egwene en Nynaeve ben, en het is geen geheim dat ze uit hetzelfde dorp als Rhand komen. Dat is voor de Rode Ajah al reden genoeg. Als de Toren erachter komt wat hij is, zou ik gevangen worden genomen voor de dag om is. Dat geldt ook voor Egwene en Nynaeve, als u ze tenminste niet ergens veilig hebt opgeborgen.’

‘Dan mag je niet herkend worden. Je kunt geen vis vangen als ze het net zien. Ik stel voor dat je je jas en broek een tijdje vergeet.’ De Amyrlin glimlachte als een kat naar een muis.

‘Welke vis verwacht u met mij te vangen?’ vroeg Min zwakjes. Ze dacht dat ze het wist en hoopte vurig dat ze het bij het verkeerde eind had. Dat verhinderde de Amyrlin niet te zeggen: ‘De Zwarte Ajah. Dertien van hen zijn gevlucht, maar ik vrees dat er nog enkelen zijn achtergebleven. Ik weet niet wie ik kan vertrouwen; een tijdlang was ik bang om wie dan ook te vertrouwen. Ik weet dat jij geen Duistervriend bent en jouw bijzondere gave kan van pas komen. Je bent voor mij op z’n minst een tweede stel betrouwbare ogen.’

‘Dit had u al in gedachten toen ik binnenkwam, nietwaar? Daarom wilt u dat Gawein en Sahra zich stilhouden.’ In Min borrelde boosheid op als stoom in een ketel. Die vrouw zei ‘poot’ en verwachtte dat mensen een hand gaven. Dat ze dat meestal ook deden, maakte het alleen maar erger. Ze was geen hondje, geen speelpop. ‘Hebt u dat ook met Egwene, Elayne en Nynaeve gedaan? Ze achter de Zwarte Ajah aangestuurd? Daar zie ik u best voor aan!’

‘Zorg voor je eigen visnet, kind, en laat die meisjes hún net verzorgen. Voor zover het jou aangaat, zitten ze hun straf op een boerderij uit. Is dat duidelijk?’

Haar strakke blik liet Min op haar stoel schuiven. Het was gemakkelijk de Amyrlin uit te dagen, tot ze je met die scherpe, koude, blauwe ogen aanstaarde. ‘Ja, Moeder.’ Ze haatte haar bedeesdheid, maar een blik op de Amyrlin volstond om het te slikken. Ze plukte aan de fijne wol van haar kleren. ‘Nou ja, ik denk niet dat ik doodga als ik dit nog

een tijdje draag.’ Plotseling keek Suan vermaakt; Min voelde haar haren te berge rijzen.

‘Ik vrees dat dat niet genoeg zal zijn. Voor wie goed kijkt, is Min in een jurk nog steeds Min. Je kunt je niet voortdurend onder de kap van je mantel verschuilen. Nee, je moet alles veranderen wat veranderd kan worden. Om te beginnen blijf je de naam Elmindreda gebruiken. Per slot van rekening is dat je naam.’ Min kromp ineen. ‘Je haar is bijna net zo lang als dat van Leane, lang genoeg om er krullen in te zetten. Verder... ikzelf heb nooit kleurtjes en poedertjes gebruikt, maar Leane weet nog wel hoe je ze moet gebruiken.’

Na ‘krullen’ werden Mins ogen bij elk woord groter. ‘O, nee,’ hijgde ze. ‘Niemand zal denken dat je de Min van de broek bent nadat Leane je in een volmaakte Elmindreda heeft veranderd.’

‘O, néé!’

‘Nu nog de reden waarom je in de Toren blijft, een reden die past bij een vlotte jonge vrouw die absoluut niet op Min lijkt.’ De Amyrlin keek nadenkend en negeerde Mins pogingen om haar in de rede te vallen. ‘Ja. Ik zal laten rondvertellen dat vrouw Elmindreda erin geslaagd is twee aanbidders tegelijk aan te moedigen, zozeer zelfs dat ze zich in de Toren moet verbergen tot ze tussen hen kan kiezen. Elk jaar zoeken wel een paar vrouwen hun toevlucht in de Toren, soms om een even dwaze reden.’ Haar gezicht verstrakte en haar blik werd scherper. ‘Als je nog steeds aan Tyr denkt, bedenk je dan maar liever. Ga maar na waar je Rhand beter kunt helpen: daar of hier. Als de Zwarte Ajah de Toren vernietigt, of erger nog, beheerst, zal hij elk beetje hulp van mij ook nog verliezen. Zo. Ben je een vrouw of een smoorverliefd meisje?’

In de val. Min zag het even duidelijk als een kluster aan haar been. ‘Krijgt u altijd uw zin, Moeder?’

Deze keer was de glimlach van de Amyrlin zelfs nog killer. ‘Gewoonlijk wel, kind. Gewoonlijk wel.’

Elaida verschoof haar met rode franje afgezette stola en staarde nadenkend naar de deur van de werkkamer van de Amyrlin, waardoor de twee jonge vrouwen net naar binnen waren gegaan. De Novice kwam onmiddellijk weer naar buiten, wierp één blik op Elaida’s gezicht en blaatte als een bang schaap. Elaida meende het meisje te kennen, hoewel ze niet op haar naam kon komen. Ze had belangrijker dingen te doen dan stomme kinderen les te geven.

‘Je naam?’

‘Sahra, Elaida Sedai.’ Het antwoord van het meisje was een hijgend gepiep. Elaida mocht dan geen belang stellen in Novices, maar de Novices kenden haar, en haar reputatie.

Ze wist weer wie het was. Een dagdroomster met weinig aanleg, die nooit echt sterk zou worden. Ze betwijfelde of dit kind meer zou weten dan Elaida al gezien en gehoord had, of zich meer zou herinneren dan Gaweins glimlach. Een dwaas. Elaida wuifde haar weg. Het meisje maakte zo’n diepe revérence dat haar gezicht bijna de tegelvloer raakte en ging er razendsnel vandoor.

Elaida keek haar niet na. De Rode zuster had zich omgedraaid en was de Novice alweer vergeten. Terwijl ze door de gang schreed, was er op haar gladde gezicht geen rimpeltje te zien, maar haar gedachten gingen razendsnel. Ze merkte niet eens hoe dienaren, Novices of Aanvaardden haastig opzij sprongen en een kniebuiging maakten als ze voorbijliep. Een keer liep ze bijna een Bruine zuster omver die verdiept was in een aantal beschreven papieren. De gezette Bruine zuster sprong met een kreetje achteruit, maar Elaida merkte niets.

Rok of geen rok, ze kende die jonge vrouw die bij de Amyrlin naar binnen was gegaan. Het was die Min, die bij haar eerste bezoek aan de Toren zoveel tijd bij de Amyrlin had doorgebracht, hoewel niemand wist waarvoor. Min, die zo dik bevriend was met Elayne, Egwene en Nynaeve. En de Amyrlin hield de plek geheim waar die drie zaten. Elaida was er zeker van. Elk bericht dat ze een straf op een boerderij uitdienden, kwam uit de derde of vierde hand, maar oorspronkelijk van Suan Sanche. Er zaten genoeg mensen tussen om te voorkomen dat woorden moesten worden verdraaid, en dat een echte leugen vermeden kon worden. Bovendien was letterlijk elke poging van Elaida om die boerderij te vinden, op niets uitgelopen.

‘Het Licht verzenge haar!’ Even vertrok haar gezicht van openlijke woede. Ze wist niet of ze Suan Sanche of de erfdochter bedoelde. Wat haar betrof gold het beiden. Een slanke Aanvaarde hoorde haar, keek naar haar gezicht en werd zo wit als haar eigen kleding. Elaida schreed langs haar heen zonder iets te zien.

Afgezien van al het andere maakte het haar woest dat ze Elayne niet kon vinden. Soms had Elaida het Talent van het Voorspellen, de kunde om toekomstige gebeurtenissen te voorzien. Het gebeurde maar zelden en de beelden waren vaag, maar ze kon het beter dan elke andere Aes Sedai sinds Gitara Moroso, die nu al weer twintig jaar dood

was. Het allereerste wat Elaida ooit voorspeld had – ze was nog Aanvaarde maar al wijs genoeg dit voor zichzelf te houden – was dat het koninklijk huis van Andor de sleutel voor de nederlaag van de Duistere in de Laatste Slag zou zijn. Zodra duidelijk werd dat Morgase de troonopvolgster was, had zij zich met haar verbonden, en jaar na jaar geduldig haar invloed versterkt. En nu waren al haar moeite en opoffering – ze had Amyrlin kunnen zijn als ze zich niet op Andor had gericht – misschien helemaal voor niets geweest. Doordat Elayne was verdwenen.

Met enige moeite richtte ze haar gedachten op wat nu van belang was. Egwene en Nynaeve kwamen uit hetzelfde dorp als die vreemde jongeman, Rhand Altor. En Min kende hem ook, hoe goed ze dat ook trachtte te verbergen. Rhand Altor was het middelpunt van alles.

Elaida had hem voor het eerst in Andor gezien. Hij zei dat hij een schaapherder uit Tweewater was, maar hij leek tot in z'n merg op een Aielman. Meteen toen ze hem zag, was de Voorspelling gekomen. Hij was ta'veren, een van die zeldzame personen die niet door het Rad des Tijds in het Patroon werden geweven, maar die het Patroon dwingen zich om hen heen te schikken, een tijdlang tenminste. En Elaida had chaos om hem heen zien kolken, hoe hij tweedracht en strijd in Andor veroorzaakte, misschien wel over de gehele wereld. Maar Andor moest onverdeeld blijven, wat er verder ook gebeurde; die eerste Voorspelling had haar daarvan overtuigd.

Er waren meer draden, genoeg om Suan in haar eigen web te verstrikken. Als men de geruchten mocht geloven, waren er drie ta'veren, niet één. Alledrie uit hetzelfde dorp, dat Emondsveld, en alledrie van bijna dezelfde leeftijd. Dat was vreemd genoeg om aardig wat gepraat in de Toren los te maken. En tijdens Siuans reis naar Shienar, nu bijna een jaar geleden, had zij hen gezien, en zelfs met hen gepraat. Rhand Altor. Perijn Aybara. Martrim Cauton. Er werd gezegd dat het niet meer dan toeval was. Gewoon een uitzonderlijk toeval. Dat werd er gezegd. Degenen die dat beweerden, wisten niet wat Elaida wist.

Toen Elaida de jonge Altor in Caemlin had gezocht, had Moiraine hem weggesmokkeld. Moiraine had hem en de twee andere ta'veren in Shienar begeleid. Moiraine Damodred, die in haar Novicetijd Suan Sanches beste vriendin was geweest. Als Elaida ooit een weddenschap zou afsluiten, dan had ze gewed dat niemand in de Toren zich die vriendschap herinnerde. Op de dag dat zij verheven werden tot Aes Sedai, aan het einde van de Aiel-oorlog, waren Suan en Moiraine uit elkaar

gegaan en hadden zich sindsdien bijna als vreemden voor elkaar gedragen. Maar Elaida was in hun Novicetijd Aanvaarde geweest, had toezicht op hen gehouden, aan hen lesgegeven, hen gestraft als ze taken laks hadden uitgevoerd, en ze herinnerde het zich. Ze kon nauwelijks geloven dat hun plannen zo ver teruggingen in de tijd – Altor kon niet lang daarvoor geboren zijn – maar deze schakel verbond alles met elkaar. Voor haar was het genoeg.

Welke plannetjes Suan ook had, ze moest worden tegengehouden. Chaos en opschudding staken overal de kop op. De Duistere zou zeker uitbreken – bij die gedachte huiverde Elaida en ze trok de stola strakker om zich heen – en de Toren moest vrij zijn van elke wereldse strijd om zich daartegen tewezer te stellen. De Toren moest vrij zijn om aan de touwtjes te trekken zodat de naties verenigd zouden optrekken, de Toren mocht geen last hebben van mogelijke problemen met die Rhand Altor. Hij moest op de een of andere manier tegengehouden worden voor hij Andor vernietigde.

Ze had niemand verteld wat ze van Altor wist. Ze was van plan om stillertjes met hem af te rekenen, als dat mogelijk was. De Zaal van de Toren besprak al de mogelijkheid deze ta'veren in het oog te houden, zelfs om hen te leiden. Ze zouden nooit besluiten hen uit de weg te ruimen, vooral die ene niet. Maar ze moesten uit de weg worden geruimd. Ter wille van de Toren. Ter wille van de wereld.

Ze maakte een geluid dat bijna gegrom was. Suan was als Novice al eigengereid geweest. Voor een arme vissersdochter had ze altijd al een hoge dunk van zichzelf gehad, maar hoe kon ze zo dwaas zijn om de Toren hierbij te betrekken zonder de Zaal erin te kennen? Ze wist evengoed wat er op komst was als ieder ander. Het enige dat nog erger was, was als...

Abrupt stond Elaida stil, nietsziend voor zich uitstarend. Kon deze Altor misschien geleiden? Of een van de anderen? Waarschijnlijk zou het Altor zijn. Nee. Natuurlijk niet. Zelfs Suan zou nooit met zoiets te maken willen hebben. Dat kon niet. 'Maar wie weet wat die vrouw allemaal uitspookt?' mopperde ze. 'Ze had nooit Amyrlin Zetel mogen worden.'

'In jezelf aan het praten, Elaida? Ik weet dat jullie Roden nooit vriendinnen buiten je eigen Ajah hebben, maar je hebt toch zeker wel een Rode vriendin om mee te praten?'

Elaida keek om en herkende Alviarin. De Aes Sedai met de zwanenhals staarde terug met die onuitstaanbare koelheid die de Witte Ajah

zo eigen was. Tussen de Roden en Witten bestond weinig liefde; in de Zaal van de Toren stonden ze al duizend jaar tegenover elkaar. Wit steunde Blauw, en Suan was een Blauwe geweest. Maar Witten lieten zich voorstaan op hun nuchtere denken.

‘Loop met me op,’ zei Elaida. Alviarin aarzelde even voor ze zich bij haar voegde.

Terwijl ze luisterde naar Elaida’s verhaal over Suan, trok de Witte zus-ter aanvankelijk afkeurend een wenkbrauw op, maar gaandeweg begon ze met een diepe frons na te denken. ‘Je hebt geen bewijs van iets... ongeoorloofds,’ zei ze toen Elaida uiteindelijk zweeg.

‘Nog niet,’ zei Elaida ferm. Ze stond zichzelf een zuinig glimlachje toe, toen Alviarin knikte. Het was een begin. Suan moest tegengehouden worden, hoe dan ook, voor ze de Toren kon vernietigen.

Dain Bornhald hield zich goed verborgen in een bosje hoge lederblad-bomen aan de noordoever van de Taren. Hij schoof zijn witte mantel met de vlammeende gouden zon op de borst opzij en zette de hardleren koker van het kijkglas aan het oog. Een wolk bijters zoemde om zijn gezicht heen, maar hij lette er niet op. In het dorpje Tarenveer, aan de andere kant van de rivier, stonden grote huizen op hoge palen vanwege de jaarlijkse voorjaarsoverstroming. Uit de vensters hingen dorps-bewoners en op de stoep stonden mensen af te wachten. Allen staarden naar de dertig ruiters in hun witte mantels en glimmende wapenrusting te paard. Een groep dorpingen voerde een gesprek met de ruiters. Voor zover Bornhald zag, luisterden ze feitelijk alleen naar Jaret Byar, wat wel zo goed was.

Bornhald kon de stem van zijn vader bijna horen. *Overtuig ze dat er een kansje bestaat en de een of andere dwaas zal proberen dat te grijpen. En dan moet er gedood worden, en een andere dwaas zal proberen de eerste te wreken, en dan volgen er meer doden. Breng hun vanaf het begin de vreeze van het Licht bij, laat hun weten dat niemand kwaad zal geschieden als ze doen wat hun gezegd wordt, en je hebt geen problemen.*

Hij klemde de kaken open bij de gedachte aan zijn overleden vader. Hij zou daar iets aan doen, en snel. Hij was er zeker van dat alleen Byar wist waarom hij zo snel deze opdracht had aanvaard, die hem zou leiden naar een bijna vergeten gewest in het achterland van Andor. En Byar zou zijn mond houden. Byar was Geofram Bornhalds trouwe hond geweest, en hij had zijn toewijding op Dain overgebracht.

Bornhald had zonder aarzeling Byar tot zijn onderbevelhebber benoemd nadat Emon Valda hem het bevel had toevertrouwd.

Byar keerde zijn paard, reed terug naar de kade en steeg af. De veerlieden stootten onmiddellijk af en begonnen de boot over te trekken met behulp van een dik touw boven het snelstromende water. Byar keek even naar de mannen aan het touw; ze wierpen zenuwachtige blikken op de man met het kijkglas, terwijl ze van de boeg naar het roer stapten en dan terugliepen om het touw weer op te pakken. Het zag er allemaal goed uit.

‘Heer Bornhald?’

Bornhald liet zijn kijkglas zakken en draaide zijn hoofd om. De man met het harde gezicht die in de houding achter hem stond, staarde vanonder een halfronde helm recht voor zich uit. Zelfs na de zware tocht vanuit Tar Valon – en Bornhald had hen elke span opgejaagd – glansde zijn wapenrusting even helder als zijn sneeuwwitte mantel met de vlammeende gouden zon.

‘Ja, kind Ivon?’

‘Honderdman Farran stuurt me, heer. Ketellappers. Ordeith heeft met drie ervan gepraat, heer, en nu zijn ze geen van drieën te vinden.’

‘Bloed en as!’ Bornhald draaide zich op zijn hakken om en liep terug naar de bomen, met Ivon op zijn hielen. Tussen de lederbladbomen en pijnbomen en uit het zicht van de rivier verdrongen zich ruiters. Ze hielden hun lans vast met het zorgeloze gemak van lange ervaring of hadden hun boog dwars over de zadelknop gelegd. De paarden stampden met zwaaiende staarten ongeduldig met hun hoeven. De ruiters wachtten onaangedaan; het zou niet hun eerste oversteek in vreemd gebied worden, en ditmaal zou niemand proberen hen tegen te houden.

Achter de ruiters stond op een grote open plek een kamp van de Tuatha’an, het Trekkende Volk. Ketellappers. Er stonden bijna honderd door paarden getrokken woonwagens als kleine, vierkante huisjes op wielen. Het was een oogverblindende warreling van kleuren; rood, groen, geel en elke tint die men zich maar kon voorstellen, in samenstellingen die alleen een ketellapper mooi kon vinden. De mensen zelf droegen kleren die de wagens er maar saai deden uitzien. Ze zaten in een grote groep bij elkaar en bekeken de ruiters met een vreemd kalme onrust; het ijle gehuil van een kind werd snel door zijn moeder getroost. Onder een zwerm vliegen lagen dode bloedhonden op een hoop. Ketellappers zouden nog geen hand opheffen, zelfs niet om zichzelf te

verdedigen, en de honden waren niet meer dan een soort vertoning, maar Bornhald wilde geen enkel risico nemen.

Hij had zes man voldoende gevonden om een oogje op de ketellappers te houden. Zelfs met hun strakke gezichten zagen ze er beschaamd uit. Niemand keek naar de zevende, die op een paard bij de wagens zat. Het was een kleine, magere man met een forse neus, in een donkergrijze mantel die hem ondanks de goede snit te groot leek. Farran keek hen alle zeven om de beurt nijdig aan. Hij was een grote kerel met een baard en ondanks zijn omvang was hij verrassend lichtvoetig. De honderdman groette met een gehandschoende hand tegen zijn hart, maar liet het praten aan Bornhald over.

‘Een woordje met u, meester Ordeith,’ zei Bornhald rustig. De magere man hield zijn hoofd scheef en keek Bornhald een tijdlang aan voor hij afsteeg. Farran gromde, maar Bornhald hield zijn stem zacht. ‘De drie ketellappers kunnen niet gevonden worden, meester Ordeith. Hebt u misschien uw eigen raad in praktijk gebracht?’ Toen Ordeith de ketellappers had opgemerkt, waren zijn eerste woorden geweest: ‘Dood ze. Ze zijn nutteloos.’ Bornhald had mensen gedood, maar hij zou nooit de achteloosheid kunnen evenaren waarmee de kleine man had gesproken.

Ordeith wreef met zijn vinger langs zijn grote neus. ‘Waarom zou ik ze doden? Nadat u me over mijn voorstel hebt onderhouden?’ Zijn Lugardse tongval klonk zwaar vandaag. Die kwam en ging en hij leek het zelf niet te merken; nog iets van de man wat Bornhald niet lekker zat.

‘Dus u hebt ze laten ontsnappen, ja?’

‘Tja, wat dat betreft, ik heb er een paar meegenomen om te zien of ze wat wisten. Ongestoord, begrijpt u.’

‘Wat wisten? Wat kunnen ketellappers in Lichtsnaam weten wat nut voor ons heeft?’

‘Dat weet je pas als je het gevraagd hebt, nietwaar?’ zei Ordeith. ‘Ik heb ze niet zo erg pijn gedaan en ze gezegd naar hun wagens terug te gaan. Wie zou gedacht hebben dat ze de moed hadden om ervandoor te gaan, met zoveel van uw mannen in de buurt?’

Bornhald beseftte dat hij knarsetandde. Hem was opgedragen deze merkwaardige kerel zo snel mogelijk op te zoeken, want hij zou verdere bevelen voor hem hebben. Het stond Bornhald helemaal niet aan, maar alle papieren vertoonden het zegel en de handtekening van Pedron Nial, de kapiteinheer-gebieder van de Kinderen van het Licht.

Er waren te veel onduidelijkheden, zoals de juiste rang van Ordeith. De kleine man diende Bornhald raad te geven en Bornhald moest met hem samenwerken. Of Ordeith onder zijn bevel stond, was in het vaage gehouden, en hij had een hekel aan de boodschap tussen de regels: neem de raad van deze kerel ter harte. Zelfs de reden voor deze veldtocht van zoveel Kinderen naar deze uithoek was vaag. Natuurlijk, om Duistervrienden op te sporen en het Licht te verspreiden; dat sprak vanzelf. Maar om zonder toestemming met zowat een half legioen over Andoraans grondgebied te trekken – men waagde wel veel als dit de koningin in Caemlin ter ore zou komen. Te veel om gerechtvaardigd te worden door de spaarzame antwoorden op Bornhalds vragen. Het draaide uiteindelijk allemaal om Ordeith. Bornhald begreep niet hoe de kapiteinheer-gebieder vertrouwen kon hebben in deze man, met zijn sluwe grijns, zijn duistere stemmingen en zijn hooghartige blikken, zodat je nooit wist met wat voor soort man je te maken had. En, niet te vergeten, zijn tongval, die midden in een zin kon veranderen. De vijftig Kinderen die Ordeith vergezelden, vormden de wonderlijkste troep die hij ooit gezien had. Hij dacht dat Ordeith hen zelf uitgezocht moest hebben, zoveel zure en norske mannen bij elkaar, en die keuze zei iets over de man. En dan zijn naam nog. Ordeith betekende in de Oude Spraak ‘wormhout’. Hoe dan ook, Bornhald had zijn eigen reden om hier te willen zijn. Hij zou met de man samenwerken omdat hij moest. Maar niet meer dan nodig was.

‘Meester Ordeith,’ zei hij vlak en zorgvuldig, ‘deze veerboot is de enige weg in of uit het Tweewatergebied.’ Dat was misschien niet waar, maar volgens zijn kaart kon de Taren alleen hier worden overgestoken. De bovenloop van de Manetherendrelle, grenzend aan het gebied in het zuiden, had geen oversteekplaatsen. In het oosten lagen veengebieden en moerassen. En er moest, ergens over de Mistbergen, een andere weg naar het westen zijn, maar zijn kaart hield op bij de uitlopers van de bergen. Het zou op zijn best een moeizame beklimming zijn, die veel mannen niet zouden overleven, en hij was niet van plan Ordeith van deze heel kleine mogelijkheid op de hoogte te brengen. ‘Als het tijd is om te vertrekken en ik Andoraanse troepen aan deze kant van de rivier zie, zult u met de eerste groep mogen oversteken. U zult een interessante ervaring opdoen tijdens de oversteek van deze brede rivier en het vestigen van een bruggenhoofd.’

‘Dit is uw eerste veldtocht, nietwaar?’ In Ordeiths stem klonk iets van spot door. ‘Op de kaart mag dit een gedeelte van Andor zijn, maar

Caemlin heeft al geslachten lang geen belastinggaarder meer zo ver naar het westen gestuurd. En zelfs als die drie gaan praten... wie gelooft er nu drie ketellappers? Als u dat gevaar te groot acht, bedenk dan wiens zegel op uw bevelen staat.'

Farran keek naar Bornhald en reikte al naar zijn zwaard. Bornhald schudde onmerkbaar het hoofd en Farran liet zijn hand zakken. 'Ik ben van plan de rivier over te steken, meester Ordeith. Ik zal haar oversteken, zelfs als ik zo meteen hoor dat Gareth Brin en de koninginngarde hier bij zonsondergang aankomen.'

'Natuurlijk,' zei Ordeith, opeens verzoenend. 'Er is hier evenveel eer te behalen als in Tar Valon, dat verzeker ik u.' Zijn diepe, donkere ogen kregen een glazige blik en staarden naar iets in de verte. 'In Tar Valon zijn ook dingen die ik wil hebben.'

Bornhald schudde het hoofd. *En met zo'n man moet ik samenwerken.* Jaret Byar kwam aangereden en sprong uit het zadel. Byar was even groot als de honderdman, hij had een lang gezicht en diepe, donkere ogen. Het leek of alle restjes vet van hem afgeschraapt waren. 'Het dorp is veilig, heer. Lucelin zorgt ervoor dat niemand kan wegglijpen. Ze deden het bijna in hun broek toen ik Duistervrienden noemde. Niemand in het dorp, zeggen ze. De mensen verderop in het zuiden zijn Duistervrienden, zeggen ze.'

'Verder naar het zuiden, hè?' zei Bornhald snel. 'We zullen zien. Laat driehonderd man overzetten, Byar, Farrans mannen het eerst. De rest volgt nadat de ketellappers zijn overgestoken. En zorg ervoor dat er niemand meer ontsnapt, ja?'

'We zullen Tweewater schoonvegen,' onderbrak Ordeith. Zijn magere gezicht was verwrongen en er stond speeksel op zijn lippen. 'Wij zullen ze geselen en afranselen, en hun zielen schroeien! Ik heb het hem beloofd! Hij zal tot mij komen, nu! Hij zal komen!'

Bornhald knikte naar Byar en Farran om zijn bevel uit te voeren. *Een gek, dacht hij. De kapiteinheer-gebieder heeft me aan een gek gebonden. Maar ik zal tenminste op weg zijn naar Perijn van Tweewater. Wat het ook mag kosten, ik zal mijn vader wreken!*

Hoogvrouwe Suroth keek vanaf een met zuilen omgeven terras op een heuveltop over de weidse, scheve havenbaai van Cantorin. Boven op haar verder gladgeschoren hoofd groeide een brede kam zwart haar dat tot op haar rug viel. Haar handen rustten licht op een gladde stenen balustrade, die zo wit was als haar smetteloze, geplooid gewaad.

Er klonk een zwak ritmisch geklik terwijl ze onbewust met haar klauw-lange nagels trommelde. De nagels van de duimen en wijsvingers waren blauw gelakt.

Van de Arythische Oceaan kwam een zwak koel briesje, dat meer dan een vleugje zout meevoerde. Voor de muur achter de hoogvrouwe knielden twee jonge vrouwen, klaar om hun witgevederde waaiers te wuiven als de bries mocht afnemen. Achter haar knielden nog twee andere vrouwen en vier jongemannen om haar te dienen. Alle acht waren blootsvoets en gehuld in ragfijne kleding, om de verfijnde zinnen van de hoogvrouwe te strelen met de fraaie omtrekken van hun ledematen en de sierlijkheid van hun bewegingen. Op dit moment zag Suroth de dienaren echter totaal niet, ze vielen haar evenmin op als een ander meubel.

Ze zag echter wel de zes doodswachtgardisten aan beide zijden van de zuilenrij, standbeelden die speren met zwarte kwasten en zwartgelakte schilden droegen. Zij waren het teken van haar overwinning, en van het gevaar waarin ze verkeerde. De doodswacht diende alleen de keizerin en haar eigen vertegenwoordigers, en zij zouden desgewenst met evenveel inzet doden of sterven. Er was een gezegde: 'Op grote hoogten zijn de paden geplaveid met dolken.'

Haar vingernagels klikten op de stenen balustrade. Hoe dun was het scherp van het scheermes waarover ze liep.

De schepen van de Atha'an Miere, het Zeevolk, vulden de binnenhaven achter de zeekering. Zelfs de grootste leken te smal voor hun lengte. Het gekapte want plaatste elke ra en giek in een onmogelijke hoek. De dekken waren leeg en de bemanningen onder bewaking aan wal, zoals iedereen op deze eilanden die de zeemanskunst beheerste. Grote aantallen Seanchaanse schepen met stompe boegen lagen voor anker in de buitenhaven en voor de havenmond. Een schip met bolstaande geribbelde zeilen begeleidde een vloot kleine vissersboten terug naar de haven. Als de bootjes zich zouden verspreiden, zouden er een paar kunnen ontsnappen, maar het Seanchaanse schip had een damane aan boord, en één enkel bewijs van haar macht zou elke gedachte aan ontsnappen doen verwaaien. De verkoelde en gebroken romp van het Zeevolkschip lag nog steeds op een modderbank bij de havenmond.

Hoelang ze kon voorkomen dat het Zeevolk elders – en die vervloekte vastelandbewoners – ontdekte dat ze deze eilanden bezette, wist Suroth niet. *Het zal lang genoeg zijn*, zei ze tegen zichzelf. *Het moet lang genoeg zijn*.

Ze had een klein wonder verricht door het grootste deel van de Seanchaanse zeemacht te verzamelen na de ineenstorting die hoogheer Turak had veroorzaakt. Op een handvol na voerde zij het bevel over alle uit Falme ontsnapte schepen, en niemand betwistte haar recht om de Hailene, de Voorlopers, te bevelen. Zolang haar wonder standhield, vermoedde niemand op het vasteland dat zij hier zaten. Wachtend om de landen terug te nemen die de keizerin opnieuw had opgeëist, wachtend op de Corenne, de Terugkeer. Haar verspieders hadden de weg al verkend. Het zou niet nodig zijn om terug te keren naar het Hof van de Negen Manen en zich te verontschuldigen tegenover de keizerin voor een mislukking die niet eens de hare was.

De gedachte aan een verontschuldiging voor de keizerin deed haar beven. Zoiets was altijd vernederend en gewoonlijk pijnlijk, maar wat haar deed huiveren, was de mogelijkheid dat ze uiteindelijk niet mocht sterven, dat zij gedwongen zou worden verder te leven, alsof er niets gebeurd was, terwijl iedereen, zowel gewone mensen als die van het Bloed, haar vernedering kende.

Een knappe jonge dienaar sprong naar voren en hield haar een bleekgroen gewaad voor dat de schitterende veren van de vreugdevogel droeg. Ze strekte haar armen uit voor het gewaad en zag hem evenmin als het hoopje stof naast haar fluwelen muiltje.

Om die verontschuldiging te vermijden moest ze opnieuw in bezit nemen wat duizend jaar geleden verloren was gegaan. En daarom diende ze af te rekenen met de man die volgens haar verspieders beweerde de Herrezen Draak te zijn. *Als ik geen manier vind om met hem af te rekenen, zal het ongenoegen van de keizerin mijn minste zorg zijn.* Ze draaide zich sierlijk om en liep de grote, aan het terras grenzende kamer in, waarvan de buitenwand geheel uit deuren en hoge vensters bestond om de bries binnen te laten. Het lichte hout binnen, dat glad en glanzend was als satijn, vond Suroth aangenaam, maar de meubels van de vroegere Atha'an Miere-bestuurder van Cantorij had ze laten verwijderen. In plaats daarvan waren enkele grote schermen geplaatst, de meeste beschilderd met bloemen of vogels. Twee ervan waren anders. Het ene toonde een grote gevlekte kat van de Sen T'jore, zo groot als een klein paardje. Het andere was een zwarte bergarend met recht-opstaande pluimen als een bleke kroon en vleugels met sneeuwwitte punten die een reikwijdte toonden van wel zeven voet. Zulke schermen werden als grof beschouwd, maar Suroth hield van dieren. Omdat ze haar dierentuin niet over de Arythische Oceaan mee had kun-

nen nemen, had ze deze schermen laten maken, met afbeeldingen van haar twee meest geliefde dieren. Zij liet zich nimmer door hindernissen dwarsbomen.

Drie vrouwen wachtten op haar zoals ze hen had achtergelaten; twee ervan geknield en één plat voorover liggend op de tapijtloze, gewreven vloer met zijn ingelegde patronen van licht en donker hout. De geknielden vrouwen droegen het donkerblauwe gewaad van een sul'dam, waarvan het lijfje en de zijkanten van de rok versierd waren met rode cirkels waarop zilveren bliksemschichten waren geborduurd. Een van hen, Alwhin, met blauwe ogen en scherpe gelaatstrekken, die altijd boos leek te kijken, had de linkerkant van haar hoofd geschoren. De rest van haar haren reikten in een lichtbruine vlecht tot aan haar schouder.

Even vertrok Suroths mond bij het zien van Alwhin. Nimmer was een sul'dam verheven tot de so'jhin, de erfelijke hoge dienaren van het Bloed, laat staan tot de Stem van het Bloed. Maar in Alwhins geval waren er redenen geweest. Alwhin wist te veel.

Suroths aandacht ging echter vooral uit naar de vrouw met de gewone donkergrijze kleren die plat op de vloer lag. Een brede halsband van zilverkleurig metaal omsloot haar nek; van de halsband liep een glimmende leiband naar een armband van hetzelfde materiaal rond de pols van de tweede sul'dam, Taisa. Door middel van de lijn en de halsband, de a'dam, kon Taisa de in het grijs geklede vrouw beteugelen. En ze moest beteugeld worden. Ze was een damane, een vrouw die kon geleiden, en dus te gevaarlijk om vrij rond te laten lopen. In Seanchan waren de herinneringen aan de Legers van de Nacht nog steeds sterk, duizend jaar na hun vernietiging.

Suroths ogen gleden onbehaaglijk over de twee sul'dam. Eigenlijk vertrouwde ze geen enkele sul'dam meer, maar ze had geen keus en moest wel. Niemand anders kon de damane beheersen, en zonder de damane... Het idee alleen al was ondenkbaar. De macht van Seanchan, de macht van de Kristallen Troon zelfs, was gegrondvest op beteugelde damane. Er waren te veel zaken waarin Suroth geen enkele keus had. Zoals Alwhin, die keek alsof ze haar hele leven al so'jhin was geweest. Nee, alsof ze van het Bloed zelf was en alleen uit eigen verkiezing neerknielde.

'Pura.' De damane heette anders, toen ze een gehate Aes Sedai was, voordat ze in handen viel van de Seanchanen, maar Suroth kende die naam niet en gaf er niet om. De vrouw verstrakte, maar hief het hoofd

niet op; ze had een harde les geleerd. ‘Ik vraag het nogmaals, Pura, hoe beheerst de Witte Toren deze man, die zichzelf de Herrezen Draak noemt?’

De damane verdraaide haar hoofd een klein beetje, genoeg om een angstige blik op Taisa te werpen. Als haar antwoord niet beviel, kon de sul’dam met de a’dam haar pijnigen zonder een vinger uit te steken. ‘De Toren zou een valse Draak niet willen leiden, hoogvrouwe,’ zei Pura ademloos. ‘Zij zouden hem vangen en stillen.’

Taisa keek verontwaardigd de hoogvrouwe aan. Het antwoord had Suroths vraag ontweken en er had misschien in door geklonken dat iemand van het Bloed onwaarheid had gesproken. Suroth schudde even het hoofd, niet meer dan een kleine beweging naar opzij – ze wilde niet wachten op het herstel van de damane – en Taisa boog berustend haar hoofd.

‘Nog één keer, Pura, wat weet je van Aes Sedai...’ – Suroths mond verwrong zich alsof ze iets onreins proefde en Alwhin gromde van afkeer – ‘... Aes Sedai en hulp aan die man? Ik waarschuw je. Onze krijgslieden hebben in Falme tegen vrouwen van de Toren gestreden, vrouwen die de Kracht geleidden, dus ontken het maar niet.’

‘Pura... Pura weet het niet, hoogvrouwe.’ De stem van de damane klonk zowel gehaast als onzeker; ze waagde een tweede angstige blik op Taisa. Ze wilde duidelijk wanhopig graag geloofd worden. ‘Misschien... Misschien de Amyrlin of de Zaal van de Toren... Nee, dat zouden zij niet doen. Pura weet het niet, hoogvrouwe.’

‘De man kan geleiden,’ zei Suroth kortaf. De vrouw op de vloer kreunde, hoewel ze het al eerder van Suroth had gehoord. Die woorden deden ook Suroths maag verkrampen, maar ze liet het niet merken. Verschillende gebeurtenissen op Falme konden niet worden toegeschreven aan geleidsters. Damane konden dat aanvoelen, en de sul’dam met de armband wist altijd wat haar damane voelde. Dat betekende dat er een man in het spel was. Het betekende ook dat hij ongelooflijk machtig was. Zo machtig dat Suroth zichzelf een paar maal verontrust had afgevraagd of hij echt de Herrezen Draak was. *Dat kan niet*, vermaande ze zich bestraffend. Het maakte in ieder geval geen verschil voor haar plannen. ‘Ik kan onmogelijk aannemen dat de Witte Toren een dergelijke man vrij laat rondlopen. Hoe leiden zij hem?’

De damane lag stil met haar gezicht op de vloer. Ze huilde met schokkende schouders.

‘Geef de hoogvrouwe antwoord!’ zei Taisa scherp. Ze maakte geen be-

weging maar Pura hijgde en kromp ineen alsof ze een klap op haar rug had gekregen. Een slag die door de a'dam was toegediend.

'P-Pura weet het n-niet.' De damane strekte aarzelend haar hand uit, alsof ze Suroths voet wilde aanraken. 'Alstublieft. Pura heeft geleerd te gehoorzamen. Pura spreekt slechts de waarheid. Straf Pura alstublieft niet.'

Suroth deed kalm een stapje achteruit zonder haar geprikkeldheid te tonen. Dat ze door een damane gedwongen werd om zich te bewegen! Dat ze bijna aangeraakt kon worden door iemand die kon geleiden! Ze voelde de behoefte aan een bad, alsof ze inderdaad was aangeraakt. Taisa's donkere ogen puilden bijna uit van verontwaardiging over de onbeschaamdheid van haar damane. Haar wangen waren vuurrood van schaamte, dat dit gebeurde terwijl zij de armband droeg. Ze leek verscheurd te worden tussen het verlangen zichzelf naast de damane neer te werpen en om vergeving te smeken en de vrouw onmiddellijk te straffen. Alwhin keek minachtend en met dunne lippen toe. Iedere lijn van haar gezicht gaf aan dat zulke dingen niet gebeurden als zij de armband droeg.

Suroth verhief één vinger en maakte een kleine beweging die iedere so'jhin van jongs af aan kende: een eenvoudige heenzening.

Alwhin aarzelde even voor ze de betekenis begreep, en in een poging haar fout ongedaan te maken verhaalde ze haar aarzelend ruw op Taisa. 'Laat dit... wezen uit de ogen van hoogvrouwe Suroth verdwijnen. En als je haar gestraft hebt, ga dan naar Surela en vertel haar dat je jouw lastelinge beheerst als een nieuwelinge. Zeg haar dat je...'

Suroth sloot Alwhins stem buiten. Dat was niet haar bevel geweest, alleen het wegzenden, maar een ruzie tussen sul'dam was beneden haar. Ze vroeg zich af of Pura iets had kunnen verzwijgen. Haar verspieders berichtten dat de vrouwen van de Witte Toren beweerden dat ze niet konden liegen. Ze hadden Pura nooit kunnen dwingen een simpele leugen te uiten, zoals dat een witte sjaal zwart was, maar dat gaf niet de doorslag. Sommigen geloofden de tranen van een damane, of haar verweer dat ze zelfs onder de grootste dwang van hun sul'dam niet kon liegen, maar zulke mensen zouden nooit de Terugkeer kunnen leiden. Pura zou nog een restje wilskracht kunnen bezitten, zou slim genoeg kunnen zijn om gebruik te maken van het geloof dat ze niet kon liegen. Geen enkele betugelde geleidster van het vasteland was volmaakt gehoorzaam of betrouwbaar, in tegenstelling tot de damane uit Seanchan. Geen van hen aanvaardde ooit geheel wat ze waren, zoals de

Seanchaanse damane. Wie kon zeggen welke geheimen zo'n Aes Sedai verborgen hield?

Suroth wenste, niet voor de eerste keer, dat ze had kunnen beschikken over de andere Aes Sedai die op de Kop van Toman gevangen was genomen. Als ze er twee had kunnen ondervragen, was de kans groter hen op leugens of ontwijkingen te betrappen. Het was een zinloze wens. De andere kon dood zijn, verdronken op zee of tentoongesteld in het Hof van de Negen Manen. Suroth was er niet in geslaagd om alle schepen te verzamelen, en enkele moesten de oceaan zijn overgestoken, en een had de vrouw kunnen meevoeren.

Zodra zij haar gezag over de Voorlopers had verzekerd, had zij zelf een zorgvuldig verslag opgesteld en dat bijna een halfjaar geleden verstuurd. Het schip was bemand met een schipper en bemanning uit families die haar geslacht al bijna duizend jaar hadden gediend nadat Luthair Paendrag zichzelf tot keizer uitriep. Het zenden van het schip was een waagstuk geweest, want de keizerin had iemand terug kunnen sturen om Suroths plaats in te nemen. Maar geen schip sturen was nog gewaagder geweest. Dan zou alleen een totale en verpletterende zege haar hebben kunnen redden. Misschien zelfs dat niet. Dus de keizerin wist van Falme, wist van Turaks ramp en van Suroths plan om door te gaan. Maar wat waren haar gedachten over die kennis, en wat zou ze ermee doen? Dat was een grotere zorg dan een damane, wat ze ook vóór haar betugeling was geweest.

Maar de keizerin wist niet alles. Het slechtste nieuws kon zelfs niet aan de trouwste bode worden toevertrouwd. Het zou van Suroths lippen rechtstreeks het oor van de keizerin bereiken, en Suroth had alle mogelijke moeite gedaan om dat zo te houden. Er waren er nog vier in leven die het geheim kenden, en twee ervan zouden er nooit met anderen over spreken, niet vrijwillig. *Alleen drie doden kunnen het geheim beter bewaren.*

Suroth besefte pas dat ze het laatste hardop had gezegd toen Alwhin zei: 'En toch heeft de hoogvrouwe ze alle drie levend nodig.' Ze behield de juiste, nederige houding, tot aan haar neergeslagen ogen toe, die nog steeds elk teken van Suroth zouden opvangen. Zelfs haar stem klonk nederig. 'Niemand weet, hoogvrouwe, wat de keizerin – moge zij eeuwig leven! – zou doen als ze vernam dat iemand had gepoogd haar zulke kennis te onthouden.'

In plaats van te antwoorden maakte Suroth weer het kleine, wegwui-vende gebaar. Opnieuw aarzelde Alwhin – ditmaal moest het gewoon

tegenzin zijn; die vrouw kende haar plaats niet! – voor ze zich diep buigend terugtrok uit Suroths aanwezigheid.

Met enige moeite hervond Suroth haar kalmte. De sul'dam en de andere twee vormden een probleem dat ze niet meteen kon oplossen, maar voor het Bloed was geduld een noodzaak. Wie het aan geduld ontbrak, eindigde gewoonlijk in de Toren van de Raven.

Toen Suroth opnieuw op het terras verscheen, richtten de knielende dienaren zich een haarbreedte op om gereed te zijn voor haar wensen. De krijgslieden bleven op wacht om ervoor te zorgen dat ze niet werd gestoord. Ze zocht haar plekje bij de balustrade weer op en staarde nu over het water naar het vasteland, dat honderden spannen verder naar het oosten lag.

De leidster te zijn die de Voorlopers deed slagen, de leidster die de Terugkeer zou beginnen; het zou veel eer met zich meebrengen. Misschien werd die leidster wel opgenomen in de familie van de keizerin, hoewel dat geen eer zonder verwickelingen was. Om dan ook nog degene te zijn die deze Draak gevangennam, vals of echt, tezamen met de middelen om zijn ongelooflijke kracht te beheersen...

Maar als... wanneer ik hem te pakken heb, geef ik hem dan aan de keizerin? Dat is de vraag.

Haar lange nagels hervatten het geklik op de brede stenen balustrade.